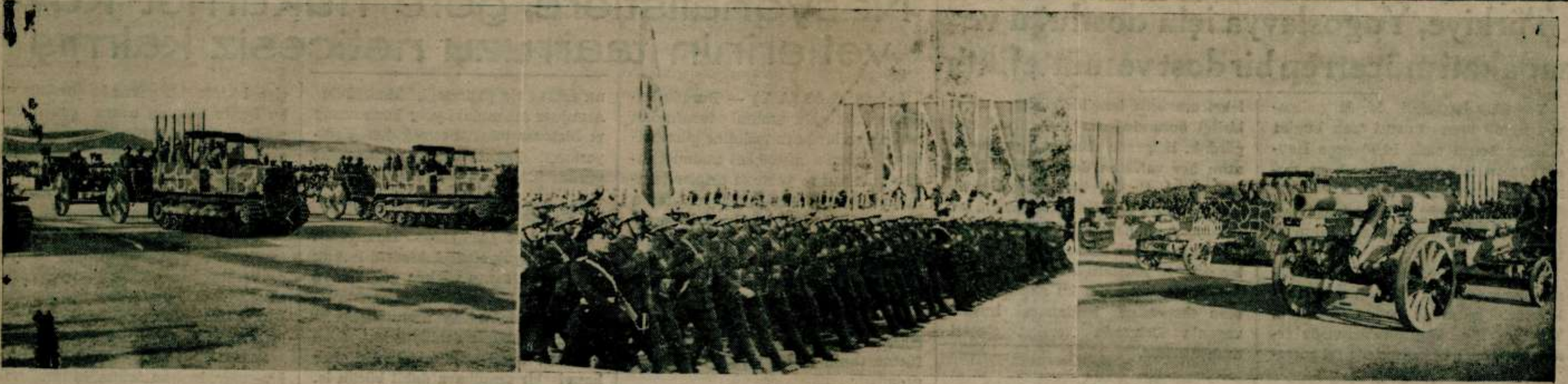
Bugün 16 sahife

AKŞAM

Sene 19 — No. 6480 — Fiatı her yerde 5 kuruş — CUMARTESİ — 31 TEŞRİNİEVVEL 1936 — Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Ankaradaki geçit resmine ait bir kaç enstantane, motörlü ağır toplar ve piyade geçerken

Muhterem misafirimiz bugün Istanbula geliyorlar

M. Stoyadinoviç, Ismet Inönü ve hariciye vekilimiz dün de toplanarak konuşmalara devam ettiler

İki müttefik memleketin devlet adamları, iki milletin hissiyatına tamamile uyan teşriki mesai siyasetine kendilerile mütesanit bulunan Balkan antantı memleketlerile bidayette çizilen istikamette devama kararlaştırmışlardır

Ankara 30 (Telefon) — Muhterem misafirimiz M. Stoyadinoviç ve maiyeti bu gece saat iki buçukta Ankaradan ayrılmışlardır.

Bu gece Yugoslavya elçisi M. Lâzaroviç tarafından ekselâns Stoyadinoviç ve refikası şerefine Ankarapalasta büyük bir ziyafet verilmiştir. Bu ziyafeti kıymetli misafirimizin hareketi saatine kadar devam eden bir süvare takip etmiştir.

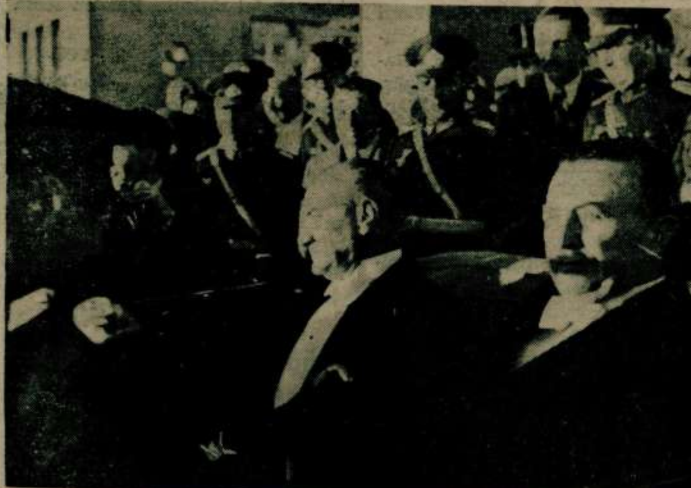
ELÇİLİK BİNASI

Ankara 30 (Telefon) — Dost ve müttefik Yugoslavyanın burada yaptırdığı elçilik binasının açılış merasimi bugün büyük misafirimiz ekselâns Stoyadinoviç ve refikalarının huzurlarile yapılmıştır.

İstanbuldaki Yugoslav kilisesinin baş rahibi de dinî merasimi ifa etmiştir.

Hükûmet reislerinin Türkiye devlet merkezini ziyareti gibi güzel bir vesile ile açılışı yapılan yeni Yugoslavya elçilik binası, biri elçi ve elçilik büroları diğeri de elçilik ileri gelenlerinin ikametleri ve elçilik arşivine mahsus olmak üzere iki büyük ve muhteşem binadan mürekkeptir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Cumhuriyet bayramı tebrikine ait resimler: Yukarıda Atatürk Meclisten çıkarken, aşağıda aziz misafirimiz M. Stoyadinoviç ve başvekilimiz

Bükreş toplantısı

Erkâni harbiye reisleri arasında neler görüşülecek?

Morning Post gazetesinin Bükreş muhabiri 8 teşrinisanide Bükreşte Türkiye, Yugoslavya, Romanya ve Yunanistan erkânı harbiyelerinin yapacakları toplantıdan bahsederek diyor ki:

«Askeri bir kaynaktan verilen malûmata göre, bu toplantının başlıca hedefi, dört memleketin mülkî tamamiyetini temin edecek tedafüi bir blokun teşkili esaslarını hazırlamak olacaktır.»

Daily Telegraphin Belgrad muhabiri de Yugoslav Başvekili Stoyadinoviçin Ankara ziyareti hakkında şu satırları yazıyor:

«M. Stoyadinoviç Ankaraya, Avrupada bir harp vukuu takdirinde Balkan devletlerinin silâhlı olarak bitaraf kalmasını temin etmek için gitmiştir.»

Ankara, Prag konuşmaları

Fransız gazeteleri bu müzakerelere büyük ehemmiyet veriyorlar

Paris 30 — Gazeteler, Ankarada ve Pragda vukubulan mülâkatların ehemmiyetini kaydediyorlar.

Figaro gazetesi diyor ki: Kral Karolun Praga seyahati, ve Antonesko ile Beneş arasında yapılan konuşmaların mahiyeti, mesul Fransız mahafilinde iyi bir intiba uyandırıyor. Balkanlarda Alman siyaseti tarafından yapılan zararların o kadar büyük olmadığı anlaşılmıştır.

Bu konuşmalar gösterdi ki, şayet Fransa faaliyete geçerse bir sene evvel bu havalide işgal ettiği mevkii istirdat etmekte güçlük çekmiyecektir.

Bizim bildiğimize göre Romanya hükûmeti, Küçük itilâf devletleri tecavüze uğradıkları takdirde Sovyet - Çekoslovak paktında yazılı hükümler dairesinde kendilerine yardım etmek meselesinde Çekoslovak - Sovyet ittifakını tahdid ettirmeği düşünmemektedir.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Yeni tefrikamız
KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ
Yazan: İSKENDER FAHREDDİN
11 inci sahifemizde okuyunuz.

Alman - Italyan anlaşması

Sovyetlere karşı olan anlaşmaya Japonya da girmeği kabul etmiş

Berlinde kararlaştırılan esaslar hakkında yeni malûmat

Figaro gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor: İki resmî tebliğden ve Kont Cianonun Münihde vaki olan beyanatından sonra İtalya matbuatının neşriyatı resmî malûmatı tamamliyor. İtalyan gazeteleri bilhassa şu noktaları kaydediyorlar:

1 — İtalyan - Alman anlaşmaları Avrupa anlaşmasını tehdid eden bütün kuvvetleri ve bilhassa komünizmi bertaraf etmeğe matuftur. İtalya ile Almanyanın komünizme karşı vaziyetleri sarihtr.

Giornale d'İtalia bu yeni hadiseyi yazıyor:

Japonya, Avrupada İtalya ve Almanya tarafından tatbik edilecek tedbirleri Uzak şarkta tatbik etmeği kabul ediyor.

2 — İtalya ile Almanyanın mülhem oldukları yeni yapıcı prensipler Milletler Cemiyeti tarafından takip edilen cihanşümüllüğü ve paktlar akdetmek hastalığını bertaraf ediyor.

Milletler Cemiyeti ve 2 numaralı Lokarno paktı yerine hiç olmazsa garp emniyeti meselesinde daha sade ve daha az yıpranmış başka metodlar ikame edilmelidir

(Devamı 5 inci sahifede)

En gülünç adam !... (1)

[Akşam'ın yeni müsabakasını teşkil eden bu karikatür serisi (15) resimden ibarettir. Bu seriye ait (15) karikatür gün aşırı bu sütunlarda çıkacaktır. Bu gülünç tiplerin içinden hangisini en gülünç bulursanız onu kesip (15) karikatürün altındaki kuponlarla beraber göndereceksiniz. 15 kuponu tamam göndermiyenler müsabakaya giremezler.]

AKŞAM ın karikatür müsabakası kuponu : 1
(Bu kuponu kesip saklayınız)

Son dakika

Yugoslavya başvekilinin mühim beyanatı

Türkiye, Yugoslavya için dostluğu ve sadakati mücerrep bir dost ve müttefiktir

Yugoslav başvekili M. Stoyadinoviçi hamil olan hususî tren bugün öğleden sonra saat 14,40 geçe Haydarpaşaya muvasalat edecek ve merasimle karşılanacaktır.

M. Stoyadinoviç Ankaradan hareket ederken şu beyanatta bulunmuştur:

— Ankarayı ziyaretimden son derece memnunum. Buradan en mükemmel hatıralar ile ayrılıyorum. Türk ricalile konuşmalarımızda temas ettiğimiz her meselede iki memleket arasında tam bir görüş ve fikir birliği bulunduğunu memnuniyetle gördük. Belgrada dönerken şu kanaatim her vakitten daha kuvvetli bir hale gelmiştir. Türkiye, Yugoslavya için dostluğu ve ittifaka sadakati her imtihana ve her tecrübeye dayanacağına tam bir itimadımız bulunan bir dost ve müttefiktir.»

M. Stoyadinoviçin bu akşam Semplon ekspresine bağlanacak hususî vagonla Belgrada hereket etmesi muhtemeldir.

Bağdadda askerî isyan çıktı

Asi tayyareleri şehri bombardıman ettiler, Irak kabinesi düşürüldü

Londra 30 — Irak kabinesi askerî bir ihtilâl neticesinde iktidar mevkiinden düşürülmüştür. Bu askerî hareketin başında Kürd reislerinden Sıtkı namında biri vardır.

Bu askerî harekete ön ayak olanlar, hükûmete bir ultimatom göndererek iki saat içinde istifa etmesini taleb etmişlerdir. 2 saatlik mühlet bittiği halde kabine istifa etmeyince tayyareler şehrin üzerinde uçarak hükûmet binalarına bombalar yağdırmışlardır. Hava bombardımanından şehrimizde hasıl olan hasar ve zarar hafiftir. Âsilerin bu fiilî hareketi karşısında başvekil Yasin paşa krala istifasını vermiş kral da yeni kabinenin teşkilini Mahmud Şevket paşanın kardeşi Hikmet Süleyman beye tevdi etmiştir.

Iraktaki bu askerî kıyamın başlıca sebebi, ordunun kabine tarafından takib edilen siyaseti beğenmemesidir. Askerî kıyama iştirak edenler, İngiliz - Irak muahedesine de muhalif bulunuyorlar.

Âsiler, Irakın mutlak ve tam istiklâlini istemekte ve İngiltere ile herhangi bir anlaşma yapılması aleyhinde bulunmaktadırlar.

Yeni Irak kabinesi şu suretle teşekkül etmiştir: Başvekil ve dahiliye nazırı: Hikmet Süleyman, Maliye: Zafer Ebudumnel, Hariciye: Naci Asil, İktisat: Kâmil Çadırcı, Adliye: Salih Cebir, Maarif: Yusuf İbrahim, Müdafaa: Abdüllatif Nuri.

İNGİLTERE BAĞDADA ASKER GÖNDERİYOR

Londra 31 — Filistinde bulunan İngiliz ordusundan iki alay asker ile Mısırdaki İngiliz kuvvetlerinden diğer iki alay, Bağdada harekete hazır bulunmak için emir almışlardır.

Fransa, Belçikaya olan hudutlarını tahkime karar verdi

Paris 31 (Akşam) — Millî müdafaa vekili M. Daladier ile erkânıharbiye reisi general Gamlen şimal mıntakasında Fransa - Belçika hududu boyunda teftişlerine devam ediyorlar. M. Daladier, şimal mıntakasının fevkalâde kuvvetli bir istihkâm şebekesile techiz edileceğini, millî müdafaa nezaretinin elinde bulunan bol tahsisatın, bu işin süratle yapılacağını söylemiş ve şu sözleri ilâve etmiştir:

— Fransa şimal mıntakasından gayrikabili taarruz bir hale gelecektir.

Erkânıharbiye reisi general Gamlen de gazetecilere demiştir ki:

— «Müsterih olunuz. Herşey ve her tedbir düşünülmüştür.»

Balear adasınba vaziyet

M. Baldvin "Arzu ederiz ki aldığımız malûmat yalan çıksın„ diyor

Londra 30 (A.A.) — Avam kamarasında başvekil M. Baldvin, İspanya işleri hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

«Ademi müdahale komitesine tevdi edilen vesaikin ihtiva ettiği malûmattan İngiliz hükûmetinin aldığı umumî intiba, vukua gelmiş olduğu ve her iki tarafa birkaç kere silâh gönderilmiş bulunduğu merkezindedir. Fakat bu ihlâl hareketleri, ademi müdahele hakkındaki siyasetimizi, değiştirebilecek derecede mühim olmaktan çok uzaktır.»

M. Baldwin, Balear adalarında İvitza'nın İtalyanlar tarafından işgali meselesi hakkında da şunları söylemiştir:

«Balear adalarındaki bu vaziyet hakkında oldukça tam malûmata sahip bulunuyoruz. Arzu ederiz ki bu malûmat yalan çıksın.»

Isveç Türk elçiliğinde

Bayramımız münasebetile büyük bir kabul resmi

Stokholm 30 (A.A.) — Cumhuriyetin 13 üncü yıldönümü münasebetile Türkiye elçiliğinde büyük bir kabul resmi yapılmış, saray mareşali ile bir çok İsveç ricali, maruf simalar ve mevcut kordiplimatik âzası kabulde hazır bulunmuşlardır. Kabul resmine iştirâk eden konuklar 300 den fazla idi.

Atatürkün sağlık ve mutlulukları ve Türk ulusunun yükselmesi şerefine içilmiş ve kabul resmi pek parlak olmuş, büyük bir neşe içinde geç vakte kadar sürmüştür.

General Eydeman Kayseriye gitti

Ankara 30 (Telefon) — Sovyet Rusya Assoayakim başkanı general Eydeman bugün saat iki buçukta Kayseriye gitmiştir. General Eydeman Kayserideki fabrikaları gezdikten sonra Ankaraya dönecektir.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid etrafındaki muharebeler

Nasyonalistlere göre hükûmet kuvvetlerinin taarruzu neticesiz kalmış

Salamank 30 (A.A.) — Burada bulunan karargâhı umumî tarafından neşredilen bir harb tebliğine göre, milisler, yabancı memleket mamulâtından bulunan ve yabancı ekipler tarafından idare edilen kırk hucum tankı ile Madridin cenubu garbisinde Terrajones ve Sesen üzerine mukabil hücumda bulunmuşlarsa da gerek milisler, gerek onların yabancı partizenleri mağlup edilmişlerdir.

Milisler muharebe meydanında yüzlerce ölü bırakmışlardır. Üç yabancı fücum tankı da nasyonalistler eline geçmiştir.

İllescas 30 (A.A.) — Havas ajansından: Hükûmetçilerin Madrid cenubundaki mukabil taarruzları akamete uğramıştır. Hükûmetçiler, demiryolunu tekrar ele geçirmeği, Madrid ile Aranjuez arasındaki yolu kurtarmağı ve İllescasa taarruz etmeği hesab ediyorlardı. Fakat yaptıkları taarruz püskürtülmüştür.

9000 İŞÇİ KURŞUNA DİZİLMİŞ!

Londra 30 (A.A.) — İspanyanın Londra büyük elçiliği, Madrid hukuk kolleji tarafından vücuda getirilen ve asileri çok feci vakalar yapmakla itham eden bir vesikayı neşretmiştir. Bu vesikada ezcümle deniliyor ki:

Asiler, işgal ettikleri erazide her hangi bir sendikaya dahil bütün işçileri sistematik bir tarzda kurşuna dizmektedirler. Sevilde 9 binden fazla işçi ve köylü kurşuna dizilmiştir. Kordoba civarında Elcarpioda 200 işçiye büyük bir çukur kazdırılmış ve bu işçiler bundan sonra çukur başında öldürülmüştür. Bu işçilerin, ayni çukurun başına getirilen aileleri de orada kurşuna dizilmiştir.

MADRİR ŞİMENDİFER İSTASYONUNA BOMBA ATILDI

Tenarif 30 (A.A.) — Nasyonalist tayyareler, hükûmet kıtaatı cenup cephesine gitmek üzere trene bineceği sırada Madrid şimendifer istasyonunu bombardıman etmişlerdir.

MÜTAREKE TEKLİFİ REDDEDİLDİ

Sevilla 30 (A.A.) — Haber verildiğine göre, başkan Azana iki tarafın fiilî işgali esası üzerine Burgos hükûmetine bir mütareke teklifinde bulunmuştur. General Frankonun bu teklifi reddettiği söylenmektedir.

Mareşal Fevzi Bükreşe gidiyor

Mareşali Köstenceye Hamidiye kruvazörü götürecek

Ankara 30 — Büyük erkânıharbiye reisi Mareşal Fevzi Çakmak, Balkan antantına dahil olan devletler erkânıharbiye reislerinin Bükreşteki içtimaına iştirak etmek için İstanbula hareket etmiştir. Mareşal Fevzi Çakmak, İstanbuldan Hamidiye kruvazörile Köstenceye gidecektir. Hamidiye kruvazörü, Bükreşten dönüşte Mareşal Fevzi Çakmağı alıp İstanbula getirmek için Köstencede bekliyecektir.

Sporcular dün Zafer abidesine çelenk koydu

Ankara 30 (Telefon) — Türk spor kurumunun Halk partisine âza olması münasebetile sporcular bugün tezahürat yapmıştır. Atatürk anıtına çelenkler koymuşlardır. Sporcular bundan sonra Yenişehirdeki il yönkurul binasına gitmişler burada Ankara valisi ve Cumhuriyet Halk partisi vilâyet başkanı B. Nevzad tarafından sporcular şerefine bir çay ziyafeti verilmiştir.

Mühimmat yüklü 23 vapur geçmiş

Daily Express gazetesinin verdiği bir haber

Daily Express İstanbul muhabirinin bildirdiğine göre son hafta zarfında İstanbul boğazından Akdenize 23 Sovyet vapuru geçmiştir.

Bu 23 vapurun on beşi İspanyaya gittiklerini bildirmişlerdir. Geri kalan sekiz vapur nereye gittiklerini söylememişlerdir.

Bu on beş vapurun içinde 3,974 tonluk Karl Lepin, 11,433 tonluk Fransbalt, 3,028 tonluk Şahter, 6,557 tonluk Varlam Coonesov vapurları vardır. Karl Lepin vapurunda 12 ordu kamyonu, iki tayyare, 500 ton sikletinde harp levazımı olduğu bildirilmektedir. Bu vapur Kartagene limanına gitmektedir.

Geçen perşembe boğazdan geçtiği söylenilen Fransbalt vapurunda 50 ordu kamyonu, 20 ağır top, 6 tayyare, 1500 ton cephane, 2000 ton yiyecek varmış.

Şahter vapuru ise Alikante limanına 4 tayyare, altı kamyon, dört top ve 1000 ton harp levazımı taşıyormuş.

Sovyet donanmasının boğazlardan geçmesi için Sovyet hükûmetinin Ankaradan izin istediğine dair dolaşan şayialar tekzip edilmekle beraber İstanbulda Sovyet generali Aydeman şerefine verilen ziyafette yeniden Türk - Sovyet dostluğu şerefine içilmiş ve iki memleket arasındaki dostluk takviye edilmiştir.

İzmir valisi

Menemende mezbaha, sebze halini, Bergamada yolu merasimle açtı

Menemen 30 (Hususi) — İzmir valisi B. Fazlı Güleç bugün buraya geldi. Yeni inşa edilen mezbaha valinin bir nutku ile merasimle açıldı. Vali nutkunda Menemenlilerin elbirliğile çalıştıktan sonra nekadar güzel eserler yarattığını ve bir daha ikilik görmek istemediğini söyledi. Bundan sonra sebze hali de açıldı.

BERGAMADA AÇILAN YOL

Bergama 30 (Hususî) — İzmir valisi Menemenden sonra buraya geldi. Asarı atika müzesile Akrepola çıkan yolun küşad resmi yapıldı. Bu münasebetle vali ve müze müdürü nutuklar söylediler ve bundan sonra Bergamaya pek çok seyyah geleceğini anlattılar. Belediye Halkevinde 50 kişilik bir ziyafet verdi.

General Esad

Dün gece Kadıköyündeki evinde vefat etti

Göz doktoru general Esad dün gece ölmüştür. Merhumun cenazesi pazar günü saat on bir buçukta Kadıköyündeki evinden kaldırılacak, Osmanağa camiinde namazı kılındıktan sonra defnedilecektir.

General Esad kırk sene Darülfünun müderrisliği yapmış, tıbbiyede ilk göz kürsüsünü tesis etmiş, memlekete bir çok göz doktorları yetiştirmiştir.

Kıymetli doktor mütareke yıllarında milliyetçiliği ve vatanperverliği yüzünden tevkif olunmuş, Maltaya sürülmüş ve nihayet millî davanın zaferi üzerine tahliye edilmiştir. Bundan sonra gene bir müddet Darülfününda çalışmıştır.

Merhumun kederdide ailesine beyanı taziyet ederiz.

Ankarada şehitliğe çelenkler kondu

Ankara 30 (A.A.) — Bugün saat 14 de Halkevi önünde toplanan köylüler ve izciler ve Ankara halkı mümessilleri şehitliğe gitmişler, orada Ankara merkez kumandanı Demir Ali ve bir askerî inzibat kıtası tarafından karşılanmışlar ve şehitliğe çelenkler koymuşlardır. Bu merasime muzika ve bir bölük asker de iştirak etmiştir.

Bir çocuk otomobil altında öldü

Fırıncı Haşim adında birine ait hususî otomobil dün gece saat 9 sıralarında Taksim abidesi etrafında dolaşırken önünden geçmek istiyen 8 yaşlarında bir çocuğa çarpmıştır. Otomobilin altında bir kaç metre sürüklenen çocuk ağır surette yaralanmış, derhal zabıta tarafından hastaneye kaldırılmışsa da biraz sonra ölmüştür. Zabıta kazayı yapan otomobilin şoförünü yakalıyarak tahkikata başlamıştır.

Cumhuriyet bayramı

Memleketin her tarafında büyük tezahüratla kutlandı

Ankara 30 (A.A.) — Cumhuriyet bayramı, dün memleketin her tarafında parlak tezahüratla kutlanmıştır. Cumhuriyeti ve onun feyizli yapıcı ve yaratıcı eserlerini her yıl gittikçe artan bir şuurla benimseyen ve idrak eden halkımız, büyük bayramı sabahlara kadar neşe ve sürur içinde kutlamıştır.

Her tarafta bir yıl içinde başarılmış ve başarılmakta olan işlerin bilânçosu halka izah edilmiş, yeni kurulan enstitülerin, yapılan mekteplerin, yolların, kurutulan bataklıkların, kanalların, su ve elektrik tesisatının açılma ve temel atma törenleri yapılmıştır.

Köylü ve şehirli bütün memleket halkı, dün meydanlarda ve merasim yerlerinde toplanarak büyük bayramı kutlarken, Tük istiklâlinin ve Türk Cumhuriyetinin banisi Kamâl Atatürke karşı olan sarsılmaz ve çözülmez bağlılıklarını ve şükran minnetlerini bir kerre daha teyit ve tekrar eylemiştir. Bayram tezahüratı her tarafta devam etmektedir.

Pariste yeni hadiseler oldu

Komünistler faşistleri bir garaja sığınmağa mecbur ettiler

Paris 30 (A.A.) — Albay Larocque'un Fransız sosyal partisi tarafından Parisin varoşlarından Choisyle Roi'da tertip edilen miting esnasında bir takım hâdiseler olmuştur. Komünistler mukabil nümayişler yapmışlar ve LaRocque'un taraftarları ile çarpışmışlardır.

Sosyal parti mensuplarından 300 kişi bir garaja sığınmışlardır. Komünistler bunların ellerinde silâh bulunduğunu ileri sürerek garajı muhasara etmişlerdir. Bunun üzerine polis müdahalede bulunmuştur. Garajdakiler evvelâ üzerlerini aratmaktan imtina etmişlerse de sonradan razı olmuşlardır.

Polis birçok sopalar, muhtelif silâhlar bulmuştur. 7 kişi tevkif edilmiştir.

Fransada karışıklık ihtimali

Nevyork 30 (Akşam) — Fransız baş vekâlet müsteşarı M. de Tessant Fransada dahilî karışıklık ihtimalini düşünmek gülünç bir şey olduğunu Nevyork gazetelerine söylemiştir.

Paris 29 — Gustav Herve yazdığı bir makalede Fransız - Alman anlaşmasının yakın olduğunu, bir kaç aya kadar Mareşal Petenin iş başına geçeceğini bildirmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Su meselesi

İstanbulda su meselesini arkadaşlardan Kandemir Cumhuriyet gazetesinde bütün fecaatile gene ortaya koydu. En salâhiyettar zatlarla mülâkatına istiad ederek onların ağzından ilân ediyor ki İstanbulda yalnız Terkos ve Hamidiye suları temizdir. Memba suları ancak membalarında temizdirler. Hamidiye suyu temiz de olsa çeşmelerden mahud gaz tenekelerile ve gayet fena bir tarzda evlere taşındığı için onu da Kırkçeşme ve Halkalı sularının yanına atabiliriz.

Şu halde, İstanbulun ekseriyeti pis mikroplu sularla hastalık almak tehlikesi altında yaşıyorlar. Nasıl olup ta sapır sapır dökülmüyoruz? Salâhiyettar doktorlar bizim artık bu mikruplu sularla içli dışlı olduğuğumuzu ve busayede bir nevi muafiyet kazandığımızı tahmin ediyorlar. Fakat bağırsak rahatsızlıklarına istidat kazanmak pahasına bir muafiyet.

Buna karşı ne yapıyoruz? Belediye sıhhat işleri müdürü maatteessüf bugün için bu fena suları içmeyiniz demekten başka elimizde bir şey yoktur, diyor. Bir kere, halk fena suyu, mikroplu suyu pek anlamaz, bu yoldaki tavsiyelere kulak asmaz. Sonra, anlasa ne yapacak? İster istemez o bulanık suları kullanacak ve içecek, çünkü başkası yoktur.

Bu esaslı ve hayatî ihtiyaç karşısında vazifesini ve mesuliyetini müdrik bir belediye için ne yapmak icap eder?

Bir kere, belediye: Ne yapayım? Bir çok hayatî meselelerle karşılaşıyorum. Fakat bana ne varidat veriyorsunuz ki size asırlardan beri halledilmemiş bu muazzam işleri neticelendirmeğe mecbur bir vaziyette kalayım? Diyebilmek için, evvelâ teşkilâtındaki bütün lüzumsuz masrafları ve maaşları kısarak âzamî bir tasarruf dairesinde yaşamalı ve bütçesi bu bakımdan hiç bir tenkide hak vermemelidir.

Sonra, bu esaslı vazifeler hakkında ciddi tedkikler hazırlamalı ve karşımıza elinde rakam ile çıkmalıdır. Kırkçeşme ve Halkalı suları içilebilecek bir hale sokulmak için kaç milyon liraya ihtiyaç vardır? Bugün bu para bulunsa yarın işe başlıyacak halde miyiz? Pek zannetmiyorum

İşte belediyeye düşen ikinci vazife. Bütün esaslı işler hemen icraata geçilebilecek bir hale getirilmeli, olgunlaştırılmalı ve hazırlanmalıdır.

Meselâ, sular meselesinde Kırkçeşme ve Halkalı sularının bir kısmına hususî ferdlerin sahip oldukları söyleniyor. Bunların nisbeti ve mikdarı nedir? Ellerindeki sular istimlâk edilmek lâzım gelirse kaç lira verilecektir? İstimlâk edilmezse ihtiyar edilecek masrafa bunlar ne nisbette ve ne suretle iştirâk ettirililebilir? Buraları akla gelmiş, etüdler yapılmış ve hazırlanmışmıdır?

Bu hazırlıklar bittikten sonra, belediye için projelerini fiiliyat sahasına çıkarmak vazifesi başlar. Bunun için ayrı bir istikraz mı yapılacak? Hususî ve muvakkat bir vergi mi konacak? Vereceğimiz paranın şehir için elzem bir işe sarfedileceğini, sarfedilirken israfa uğramıyacağını bilirsek ve işin ciddiyetine ve lüzumuna kani olursak tabiidir ki fedakârlıktan geri kalmayız.

Akşamcı

ŞEHİR HABERLERİ

Kadıköy iskelesi

Mobilyeler hazırlandı, yakında yerine konacak

Köprünün yeni Kadıköy iskelesinin açılma resmi cumhuriyet bayramında yapılacaktı. Fakat bu merasime riyaset edecek olan İktisad vekili Celâl Bayar Ankaradn ayrılamadığından açılış resmi geri bırakılmıştır. İktisad vekilinin ne zaman geleceği malûm değildir. Bu sebeple açılma tarihi katî olarak tesbit edilmemiştir.

İskelenin bekleme salonuna aid mobilye hazırlanmıştır. Bunlar açılma resminden evvel getirlip döşenecektir. İskeledeki gazino ile alt kattaki kitapçı mahalli de bugünlerde kiraya verilecektir.

Cüzdanı çalarken ..

Tramvayda yakalanan bir hırsız hapse mahkûm edildi

Mazlûm adında biri cumhuriyet bayramı gecesi Fatihten Harbiyeye hareket eden bir tramvaya binmiş ve kalabalık arasına sıkışarak yolculardan İzzet adında birinin yanına sokulmuştur. Mazlûm bir aralık elini İzzetin pantalonunun cebine sokarak para cüzdanını yakalamış, fakat cüzdanı çıkarmağa uğraşırken İzzet farkına varıp kendisini bileğinden yakalamıştır. Mazlûm yakalnınca İzzete yalvararak yakayı kurtarmak istemiş ve nihayet polise teslim edilmiştir. Karakola götürülürken Mazlûm yolda bir fırsat bularak polisin önünden kaçmıştır. Fakat biraz sonra tekrar yakalanmıştır.

Dün ikinci ceza mahkemesinde yapılan muhakemede Mazlûm suçunu inkâr ederek:

— İzzeti tanımam amma, muhakkak bana bir garazi vardır. Ben onun cebine elimi sokmadım. Geçen sene hırsızlıktan bir sene hapse mahkûm olmuş ve müddetimi doldurup çıkmıştım. Ondan sonra ıslahi hal ettim. Sebzecilik yaparak evimi geçindiriyorum, hükûmete vergi veriyorum. Bu yankesicilikten hiç haberim yok..

Demiştir. Dinlenen şahidlerin ifadeleri ve evrakı tahkikiye ile suçu sabit olduğundan Mazlûmun dört ay ve yirmi gün hapsine, o kadar emniyet umumiye nezaretinde bulundurulmasına ve 700 kuruş muhakeme masarifinin de kendisinden tahsiline karar verilmiştir.

800 çocuğa hediyeler dağıldı

Eminönü Halıkevi yardım komitesi tarafından dün sabah saat 9 da Şehzadebaşında Turan tiyatrosunda 800 çocuğa muhtelif hediyeler dağıtılmıştır.

Bu arada gürbüz çocuk müsabakları da yapılmış, şiirler okunmuş ve küçükler çocuk oyunları oynamışlardır. Ayrıca çocuklara kukla ve Halkevi temsil şubesi tarafından iki perdelik bir çocuk piyesi gösterilmiştir. Bunu müteakip küçüklere piyango ile şeker, defter, kalem, kitap ve sair hediyeler tevzi edilmiştir.

İstanbulun çöpleri

Umumî çöplüğe yapılan yol yakında bitecek

İstanbulun çöpleri yakın zamana kadar denize dökülürdü. Bunun doğru bir usul olmadığı anlaşıldı ve çöpleri imha için yeni bir yol aranmağa başlandı.

Çöpleri imha için muhtelif şekiller vardır. Bunların arasında en çok taammüm edeni çöpleri yakmaktır. Bu yakmak, bazı kimselerin zannettikleri gibi, bacalı fırınlar kurarak çölere ateş vermek suretile olmaz. Küçük küçük odalar inşa edilir. Çöpler iyice kapanan bu odalara yığılır, burada çürümeğe ve kimyevî surette yanmağa terk edilir. Bir ay bu suretle kapalı kalan çöplerin içindeki uzvî maddeler mahvolur, kıymetli bir gübre kalır. Bu gübre, ziraatte kullanılır.

Belediye bu şekli külfetli görmüş ve temizlik işleri müdürlüğünün raporu üzerine Mecidiyeköyünün yanıbaşındaki bir sahayi çöplük ittihaz etmiştir. Fakat bu yüzden köyde ve Şişli civarında sinekler çoğalınca çöplüğün daha ileride çukur bir yere kaldırılması kararlaştırılmıştır. Şimdi buraya asfalt yol yapılmaktadır. Yol yakında bitecektir.

Belediyet temizlik işleri müdürlüğü, umumî çöplüğün havayı bozmıyacağı, üzerine kireç dökmenin bile lüzumsuz bir külfet olduğu kanaatindedir. Temizlik işleri müdürüne göre çöpler yayılmadan tefessüh edemez, bunun için yığın halinde muhafazasında mahzur yoktur.

Belediye, kendi kendine çürümeğe terk edeceği çöplerin içinde işe yarıyacak kısmın ayrılması ve satılması işini, seneliği altı bin liradan bir müteahhide ihale etmiştir. Müteahhit çöplerin içinden kemik, paçavra va saire gibi kısımları ayıracaktır.

Belediye şimdiki halde, bir çok mahallelerde, çöpleri arabalarla topluyor. Arabalar bunları her mahalle civarındaki çöplüğe döküyor, oradan kamyonlar alarak umumî çöplüğe naklediyor.

Belediye, bu külfetin önüne geçmek için, geçen sene aldığı kamyonlardan daha altı tane satın almak niyetindedir. Her biri sekiz bin liraya mal olan bu kamyonlar çöpleri doğrudan doğruya evlerden alarak umumî çöplüğe götürecek, mahalle aralarındaki çöplükler kaldırılacaktır.

Orta mektepler

Bakırköydeki mektep dün merasimle açıldı

Bakırköy halkı senelerdenberi Bakırköyünde bir orta mektep açılmasını istiyordu. Nihayet halkın da fedakârlığile bu kazada bir otda mektep açılmış ve tedrisata da başlanmıştır. Bakırköylüler orta mektebe kavuştukları için çok sevinmişler ve cumhuriyet bayramı münasebetile dün bu mektebin küşad resmini yapmışlardır.

Merasim pek parlak olmuş, parti ve belediye üyelerile kazanın ileri gelenleri ve kalabalık halk merasime iştirak etmişlerdir. Orta mektep talebeleri de bahçede toplanarak marşlar söylemiş ve şiddetle alkışlanmışlardır.

Yolcu salonu

Yeni salonun inşasına yakında başlanıyor

Galatada yeni bir yolcu salonunun açılmasına karar verildiğini yazmıştık. Salonun projesini hazırlamak için mimarlar arasında müsabaka açılmıştı. Yakında müsabaka neticelenecek ve inşaata başlanacaktır.

Liman umum müdürü Raufi Manyasi yarın Ankarya gidecektir. Umum müdür idarenin 937 kadro bütçesi ve yeni tanzim edilmekte olan liman servislerine aid dahili nizamname etrafında İktisad vekâletile temas edecek ve Ankarada bir hafta kalacaktır.

Liman umum müdürünün Ankaradan avdetinden sonra yolcu salonunun inşası işine başlanacaktır.

Maskara

Bu gece Reşit kardeşlerin opereti başlıyor

Ekrem Reşidin yazdığı, Cemal Reşidin bestelediği büyük operet «Maskara» bu gece oynanmağa başlıyor.

Maskaranın vodvili gülünecek, eğlenilecek birçok güzel sahnelerle dolu olduğu gibi, listesi de çok güzel parçalardan mürekkeptir. Lâz havasile, bize eski zaman türkülerini hatırlatan bir şarkısı bütün gönülleri okşayacaktır.

Orkestra kuvvetlendirilmiş, yirmi iki kişiye çıkarılmıştır. Bedia ile Hazımın yarattıkları tipler harikulâde güzeldir. Bilhassa Hazımı hiddetli bir koca rolünde gördükten sonra, müşfik bir büyük baba rolünde görmek hayli eğlenceli olacaktır.

Kahvede otururken düşüp öldü

Eyüpte Avcıbey mahallesinde oturan elli beş yaşında bir adam dün çarşıda bir kahvede otururken üzerine fenalık gelmiş ve birdenbire iskemleden yuvarlanıp ölmüştür. Doktor tarafından yapılan muayene üzerine Osmanın cesedi morga kaldırılmış, ölüm etrafında tahkikata başlanmıştır.

Zühревi hastalıklar azalıyor

Zührevi hastalıklar hakkında tutulan istatistikler, bu hastalıkların son birkaç seneden beri memnuniyet verecek derecede azaldığını gösteriyor. Zabıtai ahlâkiye tarafından zührevî hastalıklar dispanserlerine sevkedilen kadınlar, gayet sıkı bir muayeneden geçirilmekle beraber hastalık şüphesi görülenler eskisi gibi serbes bırakılmamakta ve derhal hastaneye yatırılmaktadır. Dispanserlerde ayakta tedavi usulü son talimatname ile kaldırılmıştır. Bu hal zührevî hastalıkların mühim miktarda azalmasına yardım etmiştir.

Talimatname hükümlerinden başka halkta da korunma hislerinin artması bu hastalıkların mühim bir miktarda eksilmesine sebep olmaktadır.

SOHBET:

Ziya Gökalp

Geçen hafta içinde Ziya Gökalp için bir ihtifal yapıldı, salâhiyettar kimseler onun eseri hakkında konferanslar verip makaleler yazdılar. Ziya Gökalp'in şiirlerini severek okudum, felsefesini pek bilmem. Fakat bugün ben yaşta olan insanlar, hattâ bizden sonra gelen nesil, onun kitaplarını okumamış bile olsalar, yine onun fikirleri ile beslenmişlerdir. Zaman Ziya Gökalp'in fikirlerini aştı, bazılarını atıp bazılarını tashih etti. Bütün bunlara rağmen şimdiki fikirlerimizin kaynağı Ziya Gökalp'tir. O gelmeseydi, o yazmasaydı bugün birçok şeylere imkân bulunmazdı.

Ben kendisini bir kere bile görmedim. Görenlerden dinledim. Kendisini tanımış, gerek darülfünunda, gerek darülfünun dışında derslerini dinlemiş olanlar bize onun hayatını anlatmalıdırlar. Avrupalılar bazı büyük hocalar, muharrirler için «Hommage» diye kitablar çıkarırlar; bunlarda onun eseri, hayatı hakkında muhtelif kimseler tarafından yazılmış makaleler bulunur. Biz de Ziya Gökalp için böyle bir kitab hazırlamalıyız ve bilhassa ona dair hatıraları toplamalıyız.

Ziya Gökalp'in fikirlerine ne kadar medyun olduğumuzu söyledim. Fakat kendisini tanımış olanlardan duyduğuma göre onun şahsiyeti fikirlerinden de üstünmüş. Yani o, yalnız söyledikleri, yazdıkları ile değil, etrafındakilerin üzerindeki tesiri ile, bilhassa bununla bir büyük adammış. Yeni Mecmua da bunu isbat eder. O mecmuayı bir düşünün; muharrirlerinin, şairlerinin hepsi de değerli kimseler değildi; aralarında bir fikir, ideologia birliği yoktu. Fakat hepsinin de işlerine inanarak çalıştıkları, maddî endişelerden başka bir gayeleri olduğu belli idi. Böyle çalışmaları, görüş farklarına rağmen toplanmaları, kendilerini bir gayeye bağlamaları hiç şüphesiz ki Ziya Gökalp'in eseri idi. Çünkü Yeni Mecmua kapandıktan sonra, Ziya Gökalp öldükten sonra o adamlar bir daha birleşmediler, bazılarında, hem de en iyileri sandıklarımızda eski ateş söndü. Tembellik, husumet, nahvet, taassub, yani fikir hayatının en büyük düşmanları başlarını kaldırdı. Yeni Mecmua,dan sonra bir takım mecmualar çıktı; fakat hiç biri onun yaptığını yapamadı. Yahya Kemal iyi şairdi, etrafına toplanan gençlere şiir zevkini aşılamıştır, onlara çok şeyler öğretmiştir. Bizler, yani ilk yazılarını Dergâh mecmuasında neşretmiş olanlar, Yahya Kemal'e hürmet ve muhabbetle bağlıyızdır. Fakat Yahya Kemal de Ziya Gökalp'in yerini tutamadı; Dergâh'ta belki Yeni Mecmua'dakinden daha güzel manzumeler, daha dolgun yazılar çıktı; fakat Dergâh, bu memleketin fikir hayatına Yeni Mecmua kadar tesir edemedi. Bir nevi «littérature d'exception» vücuda getirdi, cemiyete karışamadı. Ondan sonra çıkan Yeni Mecmua, Ziya Gökalp'inkinin değil, belki Dergâh'in devamı idi. Hayat mecmuası, hiç bir şekilde, Ziya Gökalp'in mecmuasına benziyemedi.

Bugün edebiyatımızda Ziya Gökalp gibi bir toplayıcı, bir mürşid, bir şeyh yoktur; başlıca eksiğimiz de budur. Hiç kimse, ne bir şair, ne de

Nurullah Ataç

(Devamı 4 üncü sahifede)

Bay Amcaya göre...

— Piyer Loti ruhlu değilim amma bay Amca, Eyübü çok severim...

... Hem benim bu sevgim zenginin fakiri sevmesi...

... Yahut Şişliden Vefaya boza içmiye gidenlerin boza sevgisi gibi yapmacık değil, candan!...

... Hattâ orada oturmayı bile düşünmüyor değilim, fakat ah bu yollar!... Sabah akşam bu vapurlarda ben nasıl rahat ederim?..

B. A. — Eski insanların bir kıyıdan bir kıyıya sallarla geçtiklerini gözönüne getirerek!...

Muhterem misafirimiz

(Baştarafı birinci sahifede)

Açılış merasiminden sonra Yugoslavya hükûmet reisi ve refikası ile maiyeti ve bütün elçilik erkânı hariciye vekilimiz B. Tevfik Rüştü Aras'ın köşklerine giderek öğle yemeğini orada yemişlerdir. Yemekten sonra da muhterem misafirimiz ve refikaları Ankara civarında bir gezinti yapmışlar ve bu arada Etimesud nümune köyünü de gezmişlerdir.

DÜNKÜ KONUŞMALAR

Sat 17 de Yugoslavya başvekili M. Stoyadinoviç ile başvekil İsmet İnönü ve hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras toplanarak görüşmelerine devam etmişler ve bu görüşmelerin sonunda ayrıca bir resmî tebliğ neşredilmiştir.

RESMÎ TEBLİĞ

Ankara 30 (A.A.) — Yugoslavya başbakanı doktor Stoyadinoviçin Ankarayı ziyareti münasebetile bugün aşağıdaki tebliğ neşrolunmuştur:

Yugoslavya krallığı hükûmeti başvekili ve hariciye bakanı ekselâns Stoyadinoviç, başvekil İsmet İnönünü ve Cumhuriet hükûmetini ziyaret etmek ve millî Türk bayramı merasiminde hazır bulunmak üzere 28 teşrinievvelde Ankaraya gelmiştir.

Yugoslav hükûmetinin mümtaz reisi ikameti esnasında Türkiye hariciye vekili de hazır olduğu halde başvekli ile bir çok mülâkatlarda bulunmuştur.

GÖRÜŞ BİRLİĞİ

Bundan başka Cumhur reisi Kamâl Atatürk tarafından da kabul olunmuştur. Atatürk, dost müttefik memleketin devlet adamiyle çok uzun bir noktai nazar teatisinde bulunmuştur.

Bütün bu konuşmalar sırasında, Yogoslavya ile Türkiye arasında her noktada tam bir menafi uygunluğu ve görüş birliği mevcud olduğu müşahede edilmiştir.

İki müttefik memleketin devlet adamları, dost ve müttefik iki milletin hisiyatına tamamile uyan samimî teşriki mesaî siyasetine kendilerile mütesanit bulundukları Balkan antantı memleketlerine daha bidayette çizilen istikamette devam etmeyi kararlaştırmışlardır.

EKONOMİK MÜNASEBAT

Yugoslav ve Türk devlet adamları, başbakan M. Stoyadinoviç ve İsmet İnönü ile vekil Aras ve Bayanın huzurlarile imza edilen yeni ticaret anlaşmasını memnuniyetle kaydederken iki memleket ekonomik münasebatının daha ziyade sıkılaştığını görmek arzusunu izhar etmişler ve bu bapta, iki memleket arasındaki mübadeleleri imkân nisbetinde arttırmak üzere Yugoslav ve Türk ekonomi bakanları arasında sıkı bir temas tesisine karar vermişlerdir.

TALEBE MÜBADELESİ

Türkiye ile Yugoslavya arasında kültürel münasebetlerin tesisi ve inkişafındaki ehemmiyeti müdrik olan her iki memleketin devlet adamları, bu memleketlerin hislerine tamamile uygun olan bu münasebetlerin tarzlarını tesbit ve tatbikini temin için sıkı ve devamlı bir temasta bulunmağa karar vermişlerdir. Bu tedbirlerin ilk tatbikatı olarak, Yugoslav ve Türk üniversiteleri arasında derhal talebe mübadelesi yapılması, iki memleket profesörleri tarafından kendi üniversitelerinde konferanslar tertibi, bu iki memleket üniversitelerin birinde Yugoslav ve Türk dilleri kürsülerinin tesisi müştereken kararlaştırılmıştır.

Ekselâns M. Stoyadinoviçin ziyareti Türkiyede fevkalâde dostane bir tesir hasıl etmiştir ve dost ve müttefik iki memleketi idare edenler arasındaki bu yeni temas neticesinde bu memleketleri birbirine bağlıyan kardeşlik bağları bir kat daha kuvvetlenmiştir.

Allah şaşırtmış!

Lâstik ayakkabı çalarken yakalanan adam böyle diyor

Sefer adında biri dün Tophane rıhtımından Karadenize hareket etmek üzere hazırlanan Gülcemal vapuruna girmiş ve vapur tayfalarının hareket hazırlıklarile uğraşmalarından istifade ederek arka tarafta bir ambarın kapak tahtasını aralayıp kimseye g... ... meden ambara inmiştir.

Sefer ambarda bir lâstik sandığının kapağını kırıp kutularile beraber iki çift ayakabı lâstiğini ceketinin altından beline sokmuş, birini de eline alıp tekrar merdivene tırmanmıştır. Fakat beline lâstikleri sokunca vücudu kalınlaştığından evvelce girdiği aralıktan çıkamamış ve kapağı daha fazla açmak için uğraşmağa başlamıştır. O sırda vapurda bulunan hamallar bunu görmüşler ve ambar memurunu da çağırarak Seferi deliğin ağzında yakalamışlardır.

Seferin üzeri aranınca lâstikler de meydana çıkmıştır. Sefer dün meşhud suçlar için nöbetçi olan ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Şahidler dinlendikten sonra müddeiumumî suçlunun cezalandırılmasını istemiştir. Reis ne diyeceğini sorunca Sefer:

— Bay reis. Cenabı hak beni şaşırttı, bir kabahat işledim. Benim işim Allaha kaldı. Artık siz ne isterseniz yapınız.. cevabını vermiştir.

Mahkeme Seferin bir ay ve on gün müddetle hapsine karar vermiştir. Sefer, hakkında tevkif müzekkeresi kesilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

Sefer mahkemeden çıkınca kendisini ambarda yakalayan ve mahkemede şahitlik eden hamallara:

— Benim Erzurumda yüz bin liralık babam var. Hapishanede günümü doldurup çıktıktan sonra sizinle konuşacağım... diye tehdidler savurarak tevkifhaneyi boylamıştır.

Ankara, Prag konuşmaları

(Baştarafı birinci sahifede)

Romanyanın istemediği şey de, Çekoslovakyanın ittifakını kızıl orduların merkezi Avrupaya girmeleri için bir âlet ittihaz etmesidir.

Ankarada, M. Stoyadinoviç ile İsmet İnönü arasında Bulgaristanın da kabulile Balkan antlaşmasının tevsii imkânları tedkik edilecektir.

M. Bratyanonun, büyük devletlerin ihtilâfları haricinde menfaatleri mahdud devletlerin gruplar teşkil etmeleri için ortaya attığı fikir, ilerilemektedir.

Çekoslovakta, Romanya ile Yugoslavyaya kendisini bağlıyan bağların kuvvetlendirilmesini istiyor.

Benes - Karol konuşmalarının en belli başlı mevzuu budur. Bu karşılıklı taahhütlerin takviyesi, merkezî Avrupaya bir Alman hücumuna müştereken karşı koyacakları mânasını tazammun ediyor. Halbuki Belgrad ile Bükreşte Fransanın iştirâki olmazsa yeni taahhütler altına girişilmesi arzu edilmiyor.

KÜÇÜK ANTANT KUVVETLENDİRİLECEK

Prag 30 (A.A.) — Kral Karol, M. Masaryki ziyaret etmiş ve sol kolların merkez evini gezmiştir. Bilâhare reisicumhur Benes ile, hassaten iki memleket ve Küçük antantı alâkadar eden meseleler üzerinde görüşmelerde bulunmuştur.

M. Krofta da M. Antonesko ile uzun müddet görüşmüştür. İki devlet reisi ile iki devlet adamı arasında, bütün meseleler üzerinde gerek takip edilen usuller, gerek istihdaf edilen gayeler hakkında tam bir mütabakat hasıl olmuştur.

Kral Karol, Küçük antant birliğinin daha ziyade kuvvetlendirilmesi ve daha açık bir şekilde tecelli etmesi arzusunda bulunmuştur. Bu sebepten, önümüzdeki aylar zarfında, M. Hodza tarafından «mutlak tesanüt» diye tavsif olunan bir siyaset takip olunması beklenmektedir.

Sohbet

(Baş tarafı 3. üncü sahifede)

bir filosof, kendini bütün muharrirlerimize «imposer» edemedi.

Hakçası bu hal için Ziya Gökalp'e de sitem edilebilir: Memlekete bir çok fikirler getirdi, birçok kimseleri çalıştırdı, fakat kendindeki toplayıcılık, şeyhlik hasletini kimseye aşılıyamadı. Ona da muvaffak olsaydı, fikir ve sanat işleri ile uğraşanlarımız, onun ölümünden sonra bu kadar dağılmazlar, cemiyetten, idealden, imandan bahsettikleri zaman bile yazılarında sezilen hodgâmlıktan kurtulurlardı.

Bir sabah Adana'da «Şafak kıraathanesi» nde oturuyorduk. İlk B. M. M. inde Mersin mebusu olan merhum Muhtar Bey de oradaydı. Türk sözü gazetesi getirdiler; Muhtar Bey gazeteye bir baktı ve: Yaktın be Ziya!» diye elinden atı, kalkıp gitti. Herkesin içinde ağlıyacak adamlardan değildi. Muhtar Bey, çocukluktan beri beraber olduğu bir arkadaşın ölümüne yanmıştı; o gün Türk edebiyatı da bir mürşidini kaybedip yandı ve yerine bir daha kimseyi getiremedi.

Nurullah Ataç

Doktor Gassin

Bir müddettenberi Avrupada bulunan Doktor Gassin şehrimize dönmüş ve hastalarını kabule başlamıştır.

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

40 ton toz şeker için verilen fiat pahalı görüldüğünden pazarlıkla eksiltmesi 2/11/936 pazartesi günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 10900 liradır. İlk teminatı 817 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (2536)

Satılık kıymetli kütüphane

Fransızca iktisadi ve mali en esaslı ve mühim eserlerden ve mecmua kolleksiyonlarından mürekkep kıymetli bir kütüphane satılıktır. Alâkadarların (Akşam) ilân memurluğuna müracaatları. Telefon: 24240.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

280 Adet Kova
6 » Kanca
11 » Balta
27 » Yangın söndürme aleti
100 Metre hortum
4 Adet Yangın çanı
1 » Merdiven 6 metre

1 — Yukarıda cins ve miktarları yazılı 7 kalem yangın malzemesi şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık, 17/11/936 tarihine rastlayan salı günü saat 14 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2604)

★

1 — 20/X/936 tarihinde isteklisi çıkmadığından dolayı ihalesi yapılamamış olan 4000 lira muhammen keşif bedelli bir adet seyyar elektrik vinci pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 24/11/936 tarihine rastlıyan salı günü saat 14 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler parasız olarak sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — Muvakkat teminat (300) liradır.

V — Şartnamenin son maddesi mucibince fiyatsız tekliflerle katalokların en geç eksiltmeden bir hafta evvel İnhisarlar Umum müdürlüğü Tütün fabrikalar şubesine verilmiş olması icap eder.

VI — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte sözü geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2423)

★

1 — 28/IX/936 tarihinde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuş olan 15000 lira muhammen bedelli beheri (3,500) litre hacminde 4 adet kanyak inbiği, eksiltme günü istekli çıkmadığından yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

II. — Eksiltme, 23/IX/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III. — Şartnameler parasız sözü geçen şubeden alınacaktır.

IV. — Eksiltmeye girmek isteyenlerin asgarî bir hafta evvel fiatsız tekliflerini Müskirat Fabrikalar şubemize vermeleri ve eksiltmeden evvel tekliflerinin kabulüne dair vesika almaları lâzımdır.

V. — Muvakkat teminat 1125 liradır.

VI. — İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye girebilmeleri için lâzım gelen vesikalarla birlikte kapalı zarflarını saat on dörde kadar sözü geçen komisyon reisine teslim etmeleri lâzımdır. (1879)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Kurumumuzun ihtiyacı olan 30 adet dolap açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır.

2 — 2/11/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 16 da Yüksek Enstitü rektörlük binasında toplanan komisyon tarafından ihalesi yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel 2460 liradır.

4 — Muvakkat teminat 184,5 liradır.

5 — Bedava şartnamesini almak isteyenlerin daire müdürlüğüne müracaatları (1414) (2292)

YENİ NEŞRİYAT:

YENİ ADAM

148 inci sayısı 20 sayfa olarak çıktı. İçindekiler: İsmail Hakkı, öğretmenin bütçesi, kısa tetkikler, cumhuriyet, silâhlaşma yarışı, İspanyadaki sınıf kavgası, Claparéde, Feksiyonel terbiye, talebenin sıhhati, zar oyunu, uyku nedir, Röpke, hayatım başlıklı makalelerile İçi dış, kültür, kitap, ilim, teknik, ekonomi haberleri, resim ve karikatürler vardır.

DÜŞÜNCELER:

Fotoğraf hayırperverliği

Bu fotoğrafların gazetelerdeki salgın mevsimleri bilhassa muhtelif bayramların arefesidir.

Bu fotoğrafların aşağı yukarı hepsi biribirine benzer, yalnız bazıları iki tanedir, bazıları bir tane.

Gazeteler bu fotoğrafları niçin korlar? Teşvik için mi? Takdir için mi? Adet olmuş diye mi? Bilmiyorum. Fakat ben kendi payıma ne zaman bu fotoğraflara raslasam yüzüm buruşur.

Eninde sonunda bu fotoğrafların hepsinde şu şekilleri görürsünüz: Bahçemsi bir yer, yahut bir kapı önü, yahut bir oda. Ortada mutlaka büyükçe bir masa vardır. Hattâ fotoğrafın fonu kapı önü olsa bile bu masaya raslanır. Masanın üstüne Mahmutpaşa tertibi yün yelekler, küçük çocuk hırkaları, kunduralar konmuştur. Bunlar öyle bir itinayla tertip edilmiştir ki, bir dükkâncı da malını göstermek için ancak bu kadar maharet gösterebilir.

Masanın sağında yüzleri iftiharla gülen ve ekserisi şişman şık bayanlar durur. Hepsi objektife bakmıştırlar.

Masanın solunda ekseriya kucağında bir çocuk fakir bir kadın görülür. Ve onun arkasında ona ve çocuğuna benziyen beş altı insan başı daha gülümsemeğe çalışır.

Şişman şık bayanlar bir hayır müessesesinin azalarıdırlar ve masanın üstündeki eşyaları o fakir kadınlarla çocuklara dağıtmıştırlar.

Bazen bu fotoğrafların içindeki şekiller şu biçimde girer. Önde yere oturmuş başları traşlı sekiz on çocuk. Üstlerinde kimisine bol, kimisine dar gelen yeni elbiseler vardır. Arkada iskemlelere yerleşmiş baylar ve bayanlar, hayırperverler...

Dedim ya, gazeteler bu fotoğrafları niçin basarlar? Bilmiyorum. Fakat böyle nümayişli, teşhirli hayırperverlik benim yüzümü buruşturur. Ve kendilerini «hayırperver» olarak fotoğrafla ilân eden bu baylara bayanlara şaşarım.

Orhan Selim

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

KRALLARIN SERVETİ

Le Petit Parisien gazetesi diyor ki:

— Halk nazarında, kralların serveti bitip tükenmez bir hazinedir. Halka göre, krallar ellerini kasalarına attılar mıydı, her zaman avuç dolusu altın bulurlar.

Ve gazete bu zannın pek de doğru olmadığını göstermek için iki misal getiriyor.

Biri kral 5 inci Jorj.

5 inci Jorjun ölümünden sonra, harcadığı para ile gelirini muvazeneye tabi tutanlar, kralın varidatından ziyade masrafı olduğunu anlamışlar ve İngilterenin en zengin adamının kral 5 inci Jorj olmadığını tasdik etmişler.

Öteki 8 inci Edvard.

8 inci Edvard Bükingam sarayını satmak istedi, şimdi de Sandrigamı satmak istiyor.

Sebebi buhran. Alıcı da bulamıyor, çünkü malikânenin varidatı masrafını korumuyor. Kral da bu masrafa dayanabilecek halde değil...

Sandrigamda geçinen dört yüz aile vardır.

TALİMAT

Fransa tıp fakültesi ebelik talimatnamesini bitirdi.

Bu talimatnameye göre, Fransa hududları içinde ebelik edecek kadınların... Kadın olmaları şarttır.

Genç kızlara ebelik diplomasi verilmiyecek.

GARİP FİLOZOF

Amerika vatandaşlarından Artür Gerk her sene -1910 den beri- 1 kânunuevvelde yatağına giryor ve ilkbaharda kalkıyor.

Köstebekler, ayılar gibi bütün kış uyumuyor, uyumuyor ama, yataktan da kalkmıyor. Bunun sebebini soranlara:

— Sokağa çıkmayınca her yeri pembe, ve dünyayı dümdüz görüyorum!. diyormuş.

Bay Artur Gerk garip bir filozof!..

BİLİYOR MİYDİNİZ?

En çok tütün içenler Amerikalılardır. Amerikada adam başına 3 kilo 25 gram tütün düşer. En az tütün içen millet İtalyadır, adam başına 75 gram düşüyor.

İngilterede postaya atılan mektuplar senede adam başına 77 tane düşer. İsviçrede 59, Almanyada 55, Danimarkada 41, Avusturyada 38, Lüksenburgta 34, Holandada 31, Belçikada 29, İsveç ve Fransada 26, Norveç, İtalya, İspanya, Portekizde 20 şer mektup düşer.

Büyük Britanyada 45 milyon fare vardır, yani adam başına bir fare isabet eder. Farelerin senede 55 milyon İngiliz liralık zararları dokunur.

Yapılan hesaplara göre ev işi yapan bir kadın evinin 4 duvarı arasında günde 5 kilometre yol yürümüş olur.

En eski zamanlarda küpeler esarete delâlet ederdi; esirlerin bunları çıkarmaları katiyen yasaktı.

BOŞANMA VE EVLENME

Yeryüzünde en kolay boşanılan diyar Amerikada Revo şehridir.

Barselon bu rekoru kırdı.

Bu hafta mahkemeye iki kişi -baba oğul- baş vuruyorlar, karılarından ayrılmak istediklerini söylüyorlar ve derhal ayrılık kararını alıyorlar.

Bir saat sonra ayni baba oğul, kollarında birer kadınla nikâh memurunun önüne çıkıyorlar, nikâhlarını kıydırıyorlar.

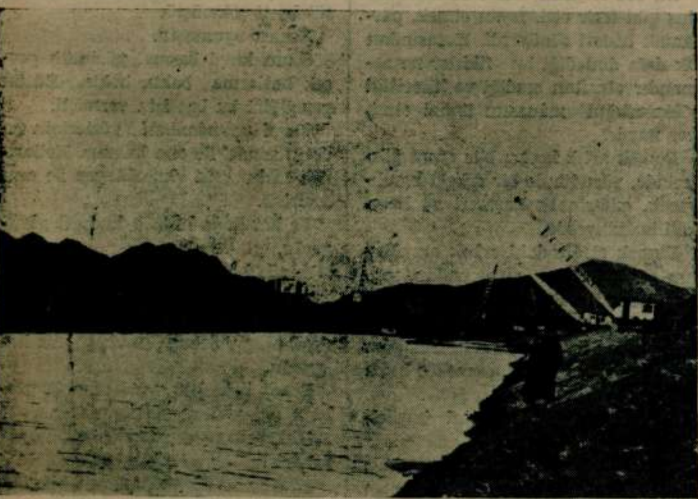
İşin garibi, bu baba oğula varan kadınlar da ana ile kızdır.

ÇOCUKLAR İÇİN

Berlinde yeni bir otel açıldı: Çocuklara mahsus otel.

Seyahate çıkmak isteyenler, çocuklarını bu otele bırakacaklar. Çocuklar mütehassıs ellerde, şefkatla ve dikkatle bakılacaklar.

Bu otele kundakta çocuklardan 13 yaşına kadar olan çocuklar alınıyor.

Küçük Menderes nehrinin ıslahı ve Cellâd gölünün kurutulması işine devam ediliyor. Resmimizde Cellâd gölünün sularını denize akıtan kanal ve hafriyat yapan makineler görünüyor.

Fenerbahçenin maçları

Ilk maç bugün Çankaya takımile yapılıyor

Ankara 31 (Hususî muhabirimizden) — Fenerbahçe birinci maçını 30 birinci teşrin cuma günü yani dün yapacaktı. Türk spor kurumunun Halk partisine bağlanması dolayısile yapılacak tören münasebetile maçı bugün saat 3 de Ankaragücü sahasında Çankaya takımile yapacağız.

Bu maçlar Ankarada büyük bir alâka uyandırmıştır.

Fikret ve Niyazi bu sabah buraya geldiler. Fenerbahçe takımı ilk maça şu şekilde çıkacaktır:

Hüsameddin - Yaşar, Fazıl - Reşat, Aytan, Cevad - Niyazi, Naci, Riza, Esad, Fikret. Bir devre için küçük Orhanın da oynatılması düşünülmektedir.

İkinci maç yarın Ankaragücü ile yapılacaktır.

Millî küme kararı Ankarada çok iyi karşılanmıştır. Bütün klüpler bunun için çalışıyorlar. Nizamnamenin tadilinden sonra altı ay zarfında yapılması mukarrer olan talimatnameler seyahatler dolayısile yapılamamış, bu müddeti tecavüz ettiği için umumî merkez bunun temdidine karar vermiştir. Bu hususta bütün mıntaklara tebligat yapılacaktır.

Bir sarhoş bir gün hapse mahkûm oldu

Büyükadada kahvecilik yapan Mustafa adında biri sarhoşluk suçundan Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Muhakeme neticesinde Mustafanın bir gün hapsine karar verilmiş ve tevkif edilmiştir.

SİYASÎ İCMAL

İspanya meselesi

Londrada İspanyaya karşı devletlerin bitaraflığını tanzim ve mürakabe eden beynelmilel komisyonda ve bunun tali komitesinde büyük bir siyasî mübareze yapılıyor. Bir taraftan komünist Rusya ve diğer taraftan faşist İtalya, Almanya ve Portekiz bitaraflığı ihlâl etmekle biribirini itham etmekte ve vesikalar tevdi etmektedirler. Komisyon ve bunun komitesi bu münakaşalarla vakit geçirmektedir.

Sovyetlerin davasını ekseriya İspanyadaki komünist hükûmetin mümessili teyid etmektedir. Şimdiye kadar İtalyanın aleyhindeki haberler isbat edilemedi. Almanyanın aleyhinde serdedilen davalar dahi sabit olmamış ve yalnız iki noktada kendisinden istihzah yapılmıştır. Bu münakaşalara karşı İngiltere dahi seyirci duramayıp kendi istihbaratına atfen İspanyadaki komünistlere Sovyetler tarafından ne kadar silâh ve mühimmat verildiğini bildirmiştir.

Bidayette Sovyetler komisyondan çekilmek ve bitaraflık anlaşmasını feshetmek ile tehdidde bulunmuşlardı. Lâkin Fransa ve Çekoslovakya devletleri karşılıklı yardım muahedeleri ile bağlı bulundukları Sovyetler birliğine İspanya işlerine müdahelenin doğuracağı avakip karşısında kendisile beraber olamıyacaklarını açık olarak bildirdiklerinden Sovyetler pek ileriye gitmemişlerdir. Maahaza vaziyet henüz kati olarak tevazzuh etmiş değildir. Çünkü Sovyetler bitaraflık anlaşmasından ayrılmıyacaklarını sarih olarak hâlâ bildirmemişlerdir.

Londradaki siyasî mücadeleden en ziyade İngiltere ile Fransa endişe ediyorlar. Bütün İspanyanın deniz ve kara hududlarının kontrol altına konulması gibi bitaraflığı temin edecek cezrî bir yol varsa da İspanyadaki muharip tarafların muvafkati inzimam etmedikçe buna müracaat etmekten çekiniyorlar. Akdenizin boğazında ve garbinde ve Atlantik sahillerinde sevkülceyş cihetinden çok büyük ehemmiyeti olan İspanyanın mukadderatını ele geçirecek kuvvetin husumetini celbetmemek için çok dikkatli davranıyorlar. Diğer taraftan Avrupada zaten pamuk ipliği ile bağlı olan sulhün İspanya üzerindeki emeller yüzünden berbad olmamasına hayatî ehemmiyet veriyorlar.

Türkkuşu bir paraşütçüsünü kaybetti

Bayan Eribenin cenazesi dün merasimle defnedildi

Ankara 30 (A.A.) — 29 ilk tşrin sabahı, Türü kuşu paraşütçüleri talim atlayışı yaparken paraşütçü talebeden Eribe, heyacana kapılıp paraşütünü geç açması yüzünden yere sert inmiş, dahilî bir sarsıntı neticesinde, kaldırıldığı hastanede ölmüştür. Bu ateşli gencin kabri başında Türk hava kurumu başkanı Fuad Bulca,, şu sözleri söylemiştir:

— Türk kuşunun genç, azimkâr, kahraman talebeleri, Türk gençleri, Türk askerleri, bugün, buraya, vatanın hayat ve istiklâli uğrunda can veren şehitlerin ruhlarını taziz için toplanılmışken, ne hazin bir tesadüf ki, ilk hava şehidi Türk kadınını da toprağa bırakıyoruz. Türk kuşunun yılmaz çocukları, sizi nasıl yürekten, bir baba muhabbetiyle sevdiğimi bildiğiniz için Eribe'nin ölümü karşısında ne kadar ıztırap duyduğumu tahmin edebilirsiniz. Bizi teselli eden bir nokta var, o da hayatın her sahasında Türk erkeğiyle yan yana çarpışan, icabettiği zaman kan dökmekten de çekinmiyen Türk kadınının kahramanlığını bir kere daha görmüş olmaktır. Atatürkün, uzun bir kötü idareden kurtarıp meziyetlerini bir pırlanta gibi meydana çıkardığı Türk kadını, görüyorsunuz ki, karada ve denizde olduğu gibi, havada da, Sakarya kıyılarında vuruşan analarından geri kalmamak için, yılmadan, korkmadan, ölümü istihkar ederek çalışıyor. Türk kuşu çocukları, Eribe gibi bayan arkadaşlara malik olduğunuz için sizleri tebrik ederim.

Ulu ve mukaddes bir günümüzde Türk kuşunun böyle bir acı ile karşılaşmasını hiç istemezdim. Fakat tabiat kanunları değiştirilemiyor. Doğmak gibi ölmek de hepimiz için mukadderdir. Ne mutlu arkadaşınıza ki, bu kadar genç yaşta iken büyük hava davamız uğrunda hayatını vermiştir. Hergün otomobil, otobüs, şimendifer kazalarında yüzlerce insan ölüyor. Bu ölümlerle Eribenin şanlı ölümü arasındaki farkı Türk gençleri çok iyi takdir ederler.

Türkkuşu üyeleri, sizin bu elemli gününüzde ordunun yüksek hava kahramanları da aranızda bulunuyor, mateminize iştirâk ediyorlar. Onlar da her gün vazife başında ölüm tehlikesile çarpışmaktadırlar. Fakat bu tehlike, yiğit havacılarımızı bir an bile yıldırmıyor. Siz de onları rönek tutarak havacılık için kıymetli birer unsur olmaya çalışmalısınız.

Türk evlâtları, Eribe Türkkuşunun ikinci şehididir. geçenlerde hocanız Kâmili, bu fedakâr arkadaşı gömmüştük. Bugün de uçman Vecihinin evlâdını toprağa veriyoruz. Vecihiyi, bu şerefli babayı, hem taziye eder, hem de böyle bir genç yetiştirdiği için tebrik ederim.

Hepinize acılarımı bir kere daha tekrarlar, ve bütün Türk şehitlerinin ruhlarını saygı ile anarken mateminize iştirâk etmek için buraya kadar gelmek lûtfunda bulunan Ossoaviyakim başkanı general Eydemanla değerli arkadaşlarına, teşekkür etmeyi vecibe bilirim.

Cenaze törenine iştirâk eden M. M. vekâleti hava müsteşarı yarbay B. Celâl de bugünkü kahramanlık telâkkisinin hava kahramanlığında toplanmış olduğunu tebarüz ettirerek çok yakında ordunun bütün vazifelerinde de Türk kadını ile Türk erkeğini omuz omuza göreceğimizden bahsetmiş ve Türkkuşu üyeleri kaybettikleri arkadaşlarının bıraktığı boşluğu hazin nutuklarla anlatmışlardır. Ossoaviyakim başkanı general Eydeman da bu merasimde hazır bunlunbuştur.

Alman - Italyan anlaşması

(Baştarafı birinci sahifede)

Malûmdur ki, İtalya İngilterenin 2 numaralı Lokarno paktı projesile Londra - Paris - Berlin ve Roma - Paris - Berlin arasındaki iki hava paktı aktedilmesi projesine karşı vaziyet almıştır.

3 — Sovyet Rusya hükûmeti Fransa, İngiltere, İtalya, Almanya, ve Belçika arasında kararlaştırılacak her hangi sistemden hariç bırakılmalıdır. Diğer bir tabirle Almanya ile İtalya, Fransız - Sovyet paktı aleyhine açıktan açığa vaziyet alıyorlar ve Lokarno paktının şark istikametine teşmil edilmesine mümanaat ediyorlar.

Velhasıl İtalya ile Almanyaya göre Lokarno paktı evvel emirde Fransız - Aalman münasebatının iyileşmesini istihdaf etmelidir. Bu hususta en iyi hal çaresi, İngilterenin kefaleti altında Parisle Berlin arasında bir ademi tecavüz misakı yapmaktır.

Milletler cemiyetine gelince, gayelerine ihanet ettiği cihetle, artık Avrupa teşriki mesaisine elverişli bir müessese olarak telâkki edilemez.

İtalya, katî hattı hareketini münasip zamanda tesbit edecektir.

4 — İtalya, Almanya kırk bir İspanyol vilâyetinden otuz beşi üzerinde hâkim ve nüfuzu cari olan Burgos hükûmetinin tanınmasını talep eder.

5 — Avusturya meselesi, Berlin ile Roma arasında akdedilen itilâf sayesinde tavazzuh etmiştir. Almanya ile İtalya merkezî Avrupada noktai nazarlarını telif etmişlerdir. Müşterek bir hattı hareket tayin edilmiştir. Tuna sahasında Alman - İtalyan teşriki mesaisi temin edilmiştir.

6 — İtalya, Küçük itilâfla iyi münasebatlerini daima inkişaf ettirmektedir. M. Stoyadinoviçin beyanatı İtalya ile Yugoslavyanın siyaseti, iktisadî sahada sıkı bir anlaşmaya zemin hazırlamakta bulunduğunu gösteriyor.

7 — Almanya, tavizat istemeden Haşebistanın İtalyaya ilhakını tanımıştır. Maamafih Kont Ciano Berlinin bu hareketine Alman - İtalyan ticaret anlaşmasını Habeşistana teşmil etmek suretile mukabele etmiştir. Habeş kapıları imparatorluğu tanıyacak devletlere açık bulundurulacak, tanımıyan devletlere karşı da yakında kapatılacaktır.

Belçika kabinesine itimad

Brüksel 30 (Akşam) — Haricî politika hakkında cereyan eden müzakereden sonra meclis 42 reye karşı 126 reyle kabineye itimad beyan etmiştir. 10 kişi müstenkif kalmıştır.

Müzakere esnasında hariciye nazırı M. Spak demiştir ki: «Belçika emniyetini hiç bir ideolojik menfaate feda edemez.»

Fransa, ticaret filosunu kuvvetlendirecek

Paris 30 (A.A.) — Ticaret nazırı, Fransanın ticaret filosunu kuvvetlendirmek ve bu filoda icap eden ıslahatı yapmak üzere tanzim edilmiş olan programın icrasına başlanmak için 120 milyon frank kredinin kabul edilmesi lâzım geldiğini beyan etmiştir.

Keçiburlu gençler birliği

Keçiburlu (A.A.) — Keçiburlu gençler birliği azası toplanmış, başkanlığa kükürt muhasebe muavinliğinde bulunan İstanbul Güneş klübü azasından Nuri Beki seçmişlerdir.

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

Frenk üzümü nasıl yetiştirilir ve ne zaman dikilir?

Diğer meyva ağaçları kadar frenk üzümlerinin de, bahçelerimizde eksik edilmiyecek kadar mühim bir mevkii vardır. Bahçelerimizin duvar diplerinde, yol kenarlarında, meyva ağaçları aralarında yetiştirmeğe elverişlidir.

Frenk üzümleri; yapraklarının yeşilliği, salkım tarzında kırmızı veya koyu kırmızı yuvarlak küçük meyvalarile bahçelerimize müstesna bir manzara arzederler.

Frenk üzümü meyvalarından yapılan şurub, marmelâd, bilhassa şira ve şarabı cidden çok nefistir.

Siyah frenk üzümü usaresi, bundan yapılan şira ve şarabın romatizmaya karşı şifabahş tesirleri bugün etibba tarafından bile tasdik edilmektedir. Beyaz, sarımtrak frenk üzümlerinin meyvaları sade olarak şekerle yenebilir. Diğer meyva ağaçlarına nazaran, frenk üzümleri, her sene muntazaman, daha fazla meyva verirler.

Frenk üzümleri, soğuğa oldukça mukavimdirler, donlardan katiyyen müteessir olmazlar. Toprak hususunda o kadar müşkülpesend değildirler..

Gübreli, ratıb, derince topraklardan hoşlanırlar.

Frenk üzümü dikilecek yerlerin 40-45 santim derinliğinde bellenmesi, kirizme edilmesi lâzımdır. Buralara genç bir senelik köklü fidanlar, bu mevsimde, olmadığı takdirde ilkbaharda dikilir.

Üretme tarzları: Frenk üzümleri daldırma, çelik, sürgün fışkınları, aşı ile teksir olunurlar. Daldırmaları ilkbaharda yapılır.

Fidanların dikilmesi: Fidanların fazla ve yaralı, zedelenmiş kökleri tamamen, zayıf dallar bırakılır, kuvvetlilerin de yarısı, pek fazla diğer dallar da tamamile kesilir, hazfedilir. Bu hale getirilmiş olan fidanlar, yerlerine, bu mevsimde dikilir ve toprak biraz tazyik olunur, bundan sonra bolca bir su verilir.

Frenk üzümlerinin dikildikleri yerler her sene muntazaman çapalanır, otları alınır. Senede bir defa fidan diplerine gübre ve havalar kurak gittiğinde de iki üç defa su verilir.

Frenk üzümlerinin meyvaları en ziyade genç dallar üzerinde fazla olur. Onun içindir ki ihtiyarlamış dalların her sene kesilmesi lâzımdır.

Bunlara yapılacak timar: Şayet frenk üzümlerinin gençleştirilmesi icab ediyorsa ihtiyar sürgünlerden bir kaç tanesi bırakılarak bunların daldırmaları yapılıp köklendirilir, badehu yeniden dikilir.

Bolca meyva elde etmek için bir senelik esas dalları 5 - 6 göz üzerinden talî dalların da 2 - 3 göz üzerinden budanması lâzımdır.

Frenk üzümlerinin cinsleri pek çoktur. Hollanda, kırmızı Versay siyah ve beyaz cinsleri pek makbuldür, bunların üzümleri pek tatlı olur. Erken kemale gelen siyah frenk üzümlerinden Almanyanın her Ford cinsi de pek makbuldür. Kokusu ve lezzeti pek nefistir. Frenk üzümünün bu cinsi çabuk kemale gelir ve çabuk toplanması lâzımdır, aksi takdirde yere dökülerek bozulurlar.

Çileğin meşhur nevileri

Hoşlandıkları topraklar, çilek tarlalarına yapılacak ihtimam

Çileğin cins ve nevileri pek çoktur. Tesalüb ve melezleme sayesinde yüzlerce nevileri elde edilmiştir.

Sahamız bunların hepsinden bahsetmeğe müsaid değildir. Biz, yalnız çilekleri iki mühim grupa ayırmakla iktifa edeceğiz.

1 — Meyvası küçük, ev bahçelerinde yetiştirilen, kokusu güzel, yedi veren çilekleridir ki memleketimizde yetiştirilen cinsler de bunlardır.

2 — Meyvası iri ve uzun olan, İngiliz, Alman çileği tabir edilen çileklerdir, bunların kokuları o kadar fazla değildir, buna mukabil çok gösterişli ve mahsuldardır. Memleketimizde taammüm eden, Orman çileği, Ananas çileği, Virjini çilekleri de makbuldür.

Çileklerin sevdiği toprak: Çilek her tarafta yetişebilir, en ziyade kumsal, meyilli, derin, kabili nüfuz serin ve omusca zengin, kırmızı topraklardan hoşlanırlar. Buralarda oldukça iyi mahsul verirler. Bilhassa güneşe maruz bayırlardan - ratıb olmak şartile - çok iyi mahsul verirler.

Çilek gübreyi çok seven bir meyvadır. Bunun için çilek ekileceği toprağın en iyi gübrelenmesi lâzımdır. Evvelce ekilmiş çilek tarlalarına bu mevsimde, bolca çürümüş gübre vermek çok faydalıdır.

Çilek tarlalarına madenî gübrenin tesiri de kabili inkâr değildir. Meselâ: Çiflik gübresile beraber, ayni zamanda, dönüme 4 kilo süpr fosfat, 3 kilo kibritiyeti potas - sulfat dö potas - keza, ilkbaharda çiçek açmazdan önce serpme suretile 2 - 2,5 kilo nitrat dö süd - Azotiyeti süd - verilirse çok iyi tesiri görülür ve güzel mahsul elde edilir.

Çilek tarlalarına yapılacak ihtimam: Bazı seneler, çilekleri soğuklardan muhafaza etmek lâzımdır. Hele ratıb donlar çilekleri berbad eder. Bunun için her ihtimale karşı sonbaharda, bu mevsimlerde, çilek tarlaları, gübre ile karışık saman ile örtülürlerse hem gübre vazifesini ve hem de örtü vazifesini görür. Yalnız gübrenin çürümüş gübre olmasına dikkat etmek lâzımdır.

Çilek tarlaları, ilkbaharda, çiçek açmazdan önce bir defa çapalamak ve çiçek açma zamanında da meydana gelmiş olan sürgün ve bıyıkları kesmek, çileklerin altına kıyılmış temiz saman serpmek lâzımdır. Bu suretle çileklerin toprağa temas ederek kirlenmesine ve hem de toprakta rütubetin uçmasına mâni olunmuş olur.. Havalar kurak giderse ve kabil ise, ara sıra sulamak ta faydalıdır. Yedi veren çilekleri ilkbahardan itibaren ta sonbahara kadar, bilâfasıla, meyva verirler.

Bu mevsimde dikilen taze sarmısak nasıl yetiştirilir?

Sarmısak ta, evlerimizde taze soğan kadar aranılan bir nebattır. Taze ve yeşil olarak kullanıldığı gibi kurusu da yemeklerde çok sarfedilir.

Sarmısak, az miktar yenirse iştihayı açar ve hazmi kolaylaştırır. En büyük mahzuru kokusunun fena olmasıdır. Maamafih bu fena kokusuna mukabil sıhhî faidesi daha çoktur.

Sarmısağın menşei Asya, memleketimizdir. Envaı pek çoktur. İri dişli olan İspanya sarmısağı pek makbuldür. Beyaz zarlı sarmısaklar bundan daha küçüktür, bu cins pek mahsuldardır. Memleketimizde en ziyade bu cins yetiştirilmektedir.

Kara sarmısak: Çok iri dişli ve o kadar acı değildir. Bahçelerde taze olarak en ziyade bu cinsin yetiştirilmesini tavsiye ederiz, zira kokusu da o kadar fazla ve keskin değildir..

Sevdiği toprak: Sarmısaklar işlenmesi kolay, kabili nüfuz, serin toprakları sever, killi topraklardan katiyyen hoşlanmaz. Kurak topraklarda da pek cılız kalır..

Ekme tarzı: Toprak güzelce bellenip ufalanarak tırmıklanır, tesviye edilir. 2 - 3 metre genişliğinde tahtalara bölünür.

Coğanlarda olduğu gibi, sarmısaklarda, su harkı yapılmaz; sarmısaklar esasen fazla suyu sevmezler.. bu tarzda ayrılan toprak maktalarına 20 - 25 santim aralıklarla çizgiler çekilir ve üzerlerine 10 - 15 santim aralıklarla sarmısak dişleri el ile dikilir. Sarmısak dişlerinin kendi cesametinin 1 - 2 misli yani 2 - 3 santim derinliğinde toprağa gömülmesi kâfidir. Dişlerinin baş taraflarının yukarı gelmesine dikkat etmek lâzımdır.

Dikildikten sonra bir iki kere sulanırsa fena olmaz. Memleketimizde, sarmısaklar bu mevsimde teşrinisani başından nihayetine kadar, soğuk yerlerde ise mart, nisanda dikilmesi daha muvafıktır.

Sarmısakta yapılacak mühim ameliyat yoktur. İntaş edip 2 - 3 santim boy peyda edince bir ot alma ameliyatı yapılır ve bir de hafif çapa yapılır. Tamamile büyüyünceye kadar iki üç defa çapalanarak toprağın kabartılması lâzımdır, bu takdirde başları pek iri olur..

Taze olarak sarfedilecek sarmısaklar dikildikten iki ay sonra hasad olunabilirler. Kuru diş halinde toplanacak ise bütün yaz hazirana kadar toprakta kalırlar.

Kuru olarak toplanacaklar ise Sarmısakların başlarının iyi teşekkül edebilmesi için yaprakları sararmağa başladığında tarlada çiğnenir ve yahut tarla üzerinde bir tahta fıçı gezdirilir, yuvarlanır.

Topraktan çıkarılacak sarmısaklar üç dört gün tarlada kurumağa terkolunur.

Elma ağacı

Muhtelif cinsleri, yetiştirme tarzları, toprağı ve mühim hassaları

Elmanın, armuddan ve diğer meyvalardan sonra, gıdaî, bazı sıhhî hassalarından dolayı, meyvalar arasında çok mühim ve kıymetli bir mevkii vardır. Elmanın en mühim hassalarından biri serinlendirici ve müdrir bir hassaya malik olmasıdır.

Bundan yapılan Sidra elma şarabı, marmelâd ve jiles pek nefis ve makbuldür. Dilimler halinde kesilmiş olarak, yapılan şekerlemesi de zikre şayandır..

Elma diğer meyvalardan çok daha dayanıklıdır, onun için de uzun zaman muhafazası kabildir.

Elma ağacı, umumiyetle, toprağı ve havası ratıb mahalleri sever, bunun için de sahillerde iyi yetişir; keza ratıb ve dar vadilerden hoşlanır.

Elma ağacının kökleri sathî gider, bundan dolayı toprağın pek derin olmasına lüzum yoktur.

Elma ağaçları, kabili nüfuz, kireçli, killi kumlu topraklardan hoşlanır. Elma ağaçlarının yetiştirilme tarzları: Tohumla yetiştirilebilir. Fakat bu şekilde yabaniye kaçar, bunu, aşılamak suretile ehlileştirmek lâzımdır. Binaenaleyh elma aşı ile üretilebilir..

Bodur veya ispalya gibi muntazam şekiller verilmesi matlûb ise, o vakit, elma ağaçları, Paradis, Düsen anaçlarından intihab etmek icab eder; daldırma ve çeliklemeleri yapılır, bunlara cins elma aşılanır.

Şu halde:

1 — Tohumdan yetişen elma: Aşı sayesinde ehlileştirilir. Kuvvetli topraklarda oldukça büyük, mutavassıt topraklarda orta boylu ağaçlar olur.

2 — Düsen elması: Kurakça topraklarda yetişir, toprak hususunda o kadar müşkülpesend değildir, orta boylu, ispalya şekilleri verilebilir. Daldırmalarile teksir edilir.

3 — Paradis elması: Çok derin kuvvetli topraklar ister ve yahut toprağın hiç olmazsa üst tabakasının kuvvetli olması lâzımdır. Daldırma ve çeliklemelerile üretilir.

Kurak topraklarda, elma ağaçlarını sıcaklar yaklaştığında, bolca sulamak icab eder. Yazın da, topraktaki rütubetin muhafazası, tebahhura mâni olmak için, ağaç diplerine saman koymak faydalıdır. Kordon, ispalya ve emsali gibi muntazam şekiller için elmanın Düsen veya paradis üzerine aşılanmalarını tavsiye edebiliriz.

Rüzgârları hafif, az olan yerlerde, elma ağaçlarına Goble - kâse, şekilleri verdirmek daha doğru olabilir.

Elmanın tohumları, bu mevsimde, tatbik ameliyatına - yani çimlenme sandıklarındaki kum içerisine - konur.

Elmalar tam kemale geldikleri zaman toplanmalıdır. Çekirdeklerinin siyahlanması renklerinin sararması, sapından kolaylıkla ayrılması gibi hassalarile elmaların tam kemale geldikleri anlaşılır..

Çiçek bahçelerini süsleyen kameriyeler nasıl olmalıdır?

Bu aydan itibaren, çiçek bahçelerinin yeniden tarh ve tanzimine başlanacağı cihetle, bahçelerinizin bir köşesinde yapılması zarurî bulunan istirahat mahallerine işaret edilerek şimdiden yaptırılması ve etrafına dikilecek sarmaşık çiçeklerile süs ağaçları yerlerinin hazırlanması lâzımdır..

Bahçelerinizde hoş manzaralar arzeden, güzelliğini bir kat daha dekore eden kameriyelerin bahçelerde mevcudiyeti elzemdir.

Pek zevkli olan bahçe işleri yorgunluğundan sonra bahçenin mutena bir mahallinde yapılan, şık, zarif bir kameriye altında içilecek bir kahvenin zevkine diyecek yoktur.

Kızgın güneş altında oturarak istirahat etmekten ise etrafı zarif süs ağaçlarile, çiçeklerle donatılmış, güzel kokulu bir kameriye altında istirahat etmek elbette daha hoştur. Bu maksatla, okuyucularımıza, zaman zaman, bahçelerin vüsatine göre, muhtelif tarz ve şekilde kameriyeler hakkında malûmat vermeği düşündük ve bu münasebetle, böyle bir kameriyenin dercini faydalı bulduk.

Bu gibi kameriyeler bahçenin dört tarafına karşı ve zeminden 50 - 60 santim irtifaında olması daha doğrudur. Vüsati arzu ve ihtiyaca tâbidir. Böyle bir mahal intihab edilip toprak tesviye edildikten sonra üzerini sıvalı taş kaldırım ve daha üzerini çimento sıva ve tuğla ile döşetilir. Bu zemin üzerine de çerçeve kasaları oturtulur ve şekilde görüldüğü gibi parmaklık çıtalarla yanyana kaplanır; bununla beraber kameriyenin tavanı ya çıtalarla aralıklı olarak örülür ve yahut da şekilde görüldüğü gibi beyziyüşşekil bir tavan yapılır, daha üzeri de Erguvaz taşlarile veya plâka kiremidile örtülür. Bu tarz yağmura, yazın da güneşe karşı daha iyi bir siper vazifesini görür.

Kameriyenin iki yan taraflarına oturmak için birer Bank - koltuk - ortasına da bir masa koymak kâfidir.

Kameriyenin yanlarına, arka ve ön taraflarına sarılıcı süs ağaçlarından: Beyaz, kırmızı, krem renginde mina sarmaşık gülü, hanımeli, beyaz veya sarı yasemin, Laburnium, Lonicera denilen güzel kokulu, şık şüceyr halinde sarmaşık çiçekleri, ağaçları dikilir. Kameriyenin etrafına, istenilen, güzel güzel çiçeklerden dikilir..

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

Erenköy Cemal Sezer: Mektubunuzu alâka ile okuduk, gazetemizin ziraat yazılarına hasrettiği sahanın darlığı hasebile, yazılarımızı daha mufassal yazmağa imkân görülemiyor.

Meyva ağaçları tohumlarının dikilmesi, ağaçlarda kesretle tesadüf olunan zamğ hastalıkları hakkında mufassalca yazılarımız intişar edecektir. Daha bir müddet intizar etmenizi tavsiye ederiz.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman

Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 8

— Ne o, gene bir gece âlemi yapmak mı istiyorsun?

Bu ses Nermin hanımı dalgınlıktan uyandırmağa kâfi geldi.

Biraz evvelki düşünceleri arasında bu hatıra da vardı. Eskiden isim gününün gecesini hep yeni âşık ve maşuklar gibi sabahlara kadar uzak ve değişik yerlerde âdeta bir bohem hayatı içinde geçirirlerdi.

Birdenbire başını kaldırdı. Islak gözlerinde canlı bir neşe doğuvermişti.

Bu teklif ona hâlâ eski mesud günlerinin devam ettiğini müjdeliyordu.

Bir çocuk sevinci ile kocasına baktı:

— Tabiî çıkmıyacak mıyız bu gece!

Çözülmeyen kıravatını hızla çekerek çıkaran Ahmed Melih bey içkiden mahmurlaşan yorgun gözlerini yumdu:

— Bu saatten sonra mı? Vazgeç canım. Öyle uykum var ki!

Biraz evvel arkadaşlarile eğlentiye gitmek için can attığı halde karısının yatak odasına girince uyumaktan başka bir şey düşünmeyen Ahmed Melih bey ceketini de çıkarırken:

— Hem kimse kalmadı ki. Hepsi gittiler.

— Biz, ikimiz varız ya. Karı koca gideriz.

İskarpinlerinin bağlarını çözmekle uğraşan Ahmed Melih beyin göz kapakları kurşun bağlanmış gibi düşüyordu. İğilip kalkmaktan yorulduğu için ohlayıp puflıyarak cevap verdi:

— Sen hâlâ yorulmadın galiba. Benim öyle uykum var ki!

Parlamamak için kendini güçlükle tutan Nermin hanımın sesi titriyordu:

— Eskiden böyle olmuyordu ama. Beraber, başbaşa gezmemizi sen istiyordun. Misafirlerden sıkıldığını sen söylüyordun. İsim günümün proğramını sen hazırlıyordun.

Pijamasının pantalonunu ayağına geçirmek için sendeliyen Ahmed Melih bey öksürüklere karışan bir kahkaha arasında cevap verdi.

— Ooo. Karıcığım, kendimizi hâlâ yeni gelin güvey mi zannediyorsun. Nerede o günler, keşki gene geri dönseler de eskisi gibi yaşasak.

Nermin hanımın mukavemeti kırılıyordu. Sinirlerine hâkim olamıyordu. Son bir gayretle ve sükûnetle omuzlarını silkerek:

— Değişen bir şey yok zannederim, dedi. Ben böyle bir şey hissetmiyorum.

Ahmed Melih bey arkadaşlarile geçen muhavereyi hatırladı. Sevilmek kudretini kaybettikleri halde bunu hissetmiyen kadınların biçareliğinden bahsetmişlerdi. Karısının son cümlesi bu iddianın ne taze bir ifadesi idi.

Tam istirahat edeceği bir sırada tatsızlık çıkarmamak için sakin, yavaş adımlarla karısına yaklaştı. Ancak bir kardeş şefkati hissini veren lâübali fakat heyecansız bir sevgi ile saçlarını okşadı:

— Haydi yavrum, yatalım artık. Senin de gözlerinden uyku akıyor. Bak kıpkırmızı.

Ve onu alnından öperek ilâve etti:

— Bizim gibi biribirini çok seven ve sevgileri yıllarca süren insanların en büyük zevki uyumaktır.

Ve gülerek devam etti:

— Uyku en büyük gıdadır. İyi uyuyan insanlar daha iyi sevişirler. Çünkü..

Karısının yüzündeki çizgilerin gerildiğini, gözlerinin kıvılcımlandığını farketmiyen Ahmed Melih vinçten kurtulmuş bir balye gibi kendini yatağa atarak cümlesini bitirdi:

— Çünkü bir kaç saat uyursak biribirimizi daha çok özleriz.

Bu söz Nermin Melih hanıma bir duş gibi tesir etti. İsyan etmek, parlamak hisleri sönüverdi. Kocasından ilk defa dinlediği bu fikirler ne zamandır etraftan sezdiği ve hissettiği alâkasızlığın mânasını ikmal etmiyor mıydı?

Demek artık kocası bile onun gözlerinde, vücudünde bir erkeği kandıracak, çıldırtacak harareti ve hareketi bulamıyordu.

Demek etrafındaki erkek arzularının sönüşü onun gururundan, mukavemetinden değildi.

Bu muhakkak böyle idi.

Aşağıda, kış bahçesinde kulağına çalınan fikirleri benimsemekte haklı idi.

Artık çekicilik kudretini kaybetmişti.

Kocası bile bu en mesud gecesinde onunla başbaşa bir eğlenti yapmayı gülünç buluyor, hatta eski hatıralarını olsun tazeliyecek bir kaç kelime konuşmayı lüzumsuz görerek ve onun soyunup yatmasını da beklemiyerek bir külçe gibi yatağına uzanıyordu.

Ahmed Melih bey gözleri kapalı, yatağından seslendi:

— Haydi Nermin. Elektrikleri söndür. Bilirsin aydınlıkta uyuyamam.

Kızmadan, hırslanmadan kalktı.

Büyük orta lâmbasını söndürdü. Yalnız mavi apajürlü gece lâmbası kaldı. Şimdi odaya bir türbe rengi ve sükûneti çökmüştü.

Kocası uyumuştu.

Onun kırçıl başına, yüzünün gevşek hatlarına baktı, baktı. Bütün gençliğini bu baş için vermişti.

Yirmi yaşındanberi gözlerinin en derin sevgisi ile ona bakmış. Kollarının en kuvvetli kucaklayışı ile onu sevmişti.

Ve kendinde hâlâ o kudreti görüyordu.

İçinde hâlâ o ilk sevginin heyecanını hissediyordu.

Fakat kendi hisleri ve heyecanları nasıl olup cevapsız, mukabelesiz kalıyordu.

Erkek bakışları nasıl olup ta gözlerindeki arzuyu sezmiyorlardı.

Kabahat onların zevksizliklerinde mi yoksa kendisinde mi idi.

Etrafında dönüp dolaşan erkeklere karşı lâkayd, isteksiz davranmış olması mı bu alâkasızlığa sebep oluyordu.

(Arkası var)

İstanbulluların belli başlı zevklerinden biri : Alay seyretmek

Kadın hiddetle bağırdı: « Hay babası kılıklı hırtlamba yumurcak.. Boğazına kor girsin emi? »

Pencereleri alayın geçeceği caddelere bakan apartmanlar misafirle doldu, her pencereden bir çok başlar uzanmış..

İstanbul halkının en belli başlı zevklerinden biri de bayram günlerinde alay seyretmek...

Alayın geçmesine daha dört beş saat varken kadın, erkek, genç, ihtiyar, çoluk çocuk caddeleri dolduruyor...

Alayın geçeceği yolun kenarında herkes kendisine bir oturacak yer buluyor... İstanbulda bu yerler de muayyendir.. Beyazıd meydanının iki tarafı... Türbede Köprülü kütüphanesinin önündeki bahçe.. türbenin merdivenleri.. Sultanahmed parkının önü.. bilhassa Yenicaminin eski bir Yunan tiyatrosunu andıran Anfi - Teatr şeklindeki merdivenleri tıklım tıklım... Satıcılara gün doğmuş:

— Taze simid..

— Eğlencelik.. çıtır çıtır...

Arada gevrek bir çocuk sesi:

— Anne simit isterim...

— İlâhi dilerim Allhtan o kör olasıca boğazına kor girsin emi?.

Babası kılıklı hırtlamba yumurcak... Gözünü toprak doyursun senin?. Ulan sana ben şimdi bir simit almadım mı? Ne çabuk zıkkımlandın?

Fakat «babası kılıklı hırtlamba yumurcak» hiç o taraflı değil. Sümüklerini makamla çekerek, makamla ağlıyor:

— Yaaaaa.. isterim... İsterim.. çeneler mütemadiyen işliyor, kabak çekirdekleri fıstık kabuğu çıtırdıları birbirine karışıyor. Hattâ çıkınlarile beraber gelenler bile var.

Eh ne olur ne olmaz.. belki alay geç kalır..

Köprü üstü mahşer... İki kaldırımın ikisi de tamamile dolmuş.. Beyoğlu ömür... Amerikan sefaretinin parmaklıkları insandan parmaklık haline gelmiş. Halkevinin, Ünyon Fransezin, civardaki apartımanların pencereleri kadın ve erkek başlarile dolu...

Hele Taksimdeki apartımanlar.. bütün camlar açılmış, bütün başlar dışarıda..

Zaten alayın geçeceği caddeye bakan pencereli apartımanlara İstanbulun yedi köşesinden misafir gelmiş..

Daha bir gün evvel peylemeler:

— Yarın sizdeyiz.. alayı buradan seyrederiz.

Sabah karanlığında bu alayın geçeceği caddeye bakan apartımanlar doluyor... Alay dolayısile tramvaylar işlememeğe başlamadan evvel herkes kapacağı pencerenin önüne yerleşiyor.

Fora edilen pencerelerin önünde bekleşmeler... Böyle bir pencere önü bulmak ne mühim şey...

Hani İngiliz kralının tac giyme merasimi için bir çok apartımanların pencereleri daha aylarca evvel kiralanmış ya.. nerede ise bazı açık göz vatandaşlar apartımanlarının pencerelerini İstanbulda da kiralayacaklar..

Sıra sıra bekleyen kalabalığın arasında maytapcılar:

— Maytap verelim.. kestane fişeği verelim..

Çaaaat.. patlıyan bir mantar tabancası.. arkasından ihtiyar bir kadının müthiş bir tehdidi:

— Hay tabancanı patlatmaz olsaydın... Tepemden horoz çıktı sandım ayol... Aman efkârlandım.

«Gaaaak», «Gaaak» diye geyirmeler... Mantar tabancalı çocuk silâhını ikinci bir defa doldururken annesi:

— Ayol patlatma.. her mantar iki kuruş... Huuuuu.. Sabbek hanım... Kuzum kardeşim.. çakını çıkar da şu yumurcağı sünnet et...

Bayan Sabbek sanki çakı arıyormuş gibi göğsünü karıştırıyor:

— Şimdi.. şimdi çakımı çıkarıyorum.. şimdi sünnet edeceğim ha... Ayol tabancayı bu tarafa çevirme, şeytan doldurur...

Herkesin gözü sokağın nihayetinde.. geliyorlar mı?

Bazan muzipler köşeden alkışa başlıyorlar.. hiç yoktan bir rivayet:

— Geliyorlar.. geliyorlar... Herkes görmek için ayağa kalkıyor.. ne gelen var ne giden?

Nihayet muzika sesleri.. alkışlar.. işte geçiyorlar...

Alkıştan birbirlerini işitmelerine imkân yok. En önde ordu, arkasından izciler.. mektebler, esnaf cemiyetleri..

Asker geçerken etraftan bir ses:

— Evlâdım Fahriye bak.. ayol işte görmedin mi?. En arkadaki çavuş.. şişmanlamış vallahi.. izcilerin en önünde Türkiyenin en eski izcisi «Kalgay Sami Karayel» ...

Halkevinden bağıranlar:

— Yaşşa Kalgay Sami..

Trampet çalan izci kızlar sopaları öyle canla başla tutuyorlar ki... Caddenin sağını solunu dolduran kadınlar bu 936 genç kızlarına hayranlıkla bakıyorlar..

İhtiyar bir kadıncağız:

— Dünya bunların... diyor.

Nihayet esnaf cemiyetleri.. her biri birer kamyon tutmuş..

«Küçük deniz nakliye esnafı» .. kamyonun üstünde kocaman bir kayık.. içinde pazuları şiş şiş iki delikanlı kürek çekiyor..

Hallaçlar otobüslerinin içine dört şilte yerleştirmişler... Durmadan pamuk atıyorlar.. Kaldırımda iki kadın konuşuyor:

— Ayol bari bizim şilteleri verseydik atsalardı.. şilteler hallaçsızlıktan kayısı pestiline döndü.

Bakırcılar otobüslerinin içinde «tak tak, tak» bakır dövüyorlar..

İçki düşmanları bir otomobil tutmuşlar, onun arkasında müskirat âmillerinin otomobili gidiyor.

Kasaplar otobüslerinin içinde et kıyıyorlar, pirzolalık parça dövüyorlar. Bakkallar çuval çuval pirinçleri, börülceleri, nohutları, fasulyeleri dizmişler.. fakat en parlağı balıkçılar.. otobüslerine taze taze palamut, mercan, barbunye, izmarit, istavrit, mürekkeb balığını doldurmuşlar.. palamutu:

— Çifti beş.. hani ya çifti beş.. diye satıyorlar.

Kahveciler otobüs içinde bir kahve yapmışlar.. pırıl pırıl semaverlerden çaylar akarken ateşte kahveler fokurdıyor. Otobüste terlikçiler terlik yapıyorlar.. Terlikçiler geçerken sağ taraftan bir haykırma:

— Yaşşa Tevfik usta..

Meğer bağıran da terlikçi imiş... Meslekdaşlarını görünce dayanamamış.. Bahçıvanlar otobüslerine İstanbul mahsulâtından ellerine ne geçtise onlarla donatmışlar... Domatesler, patlıcanlar, lâhanalar, pırasalar...

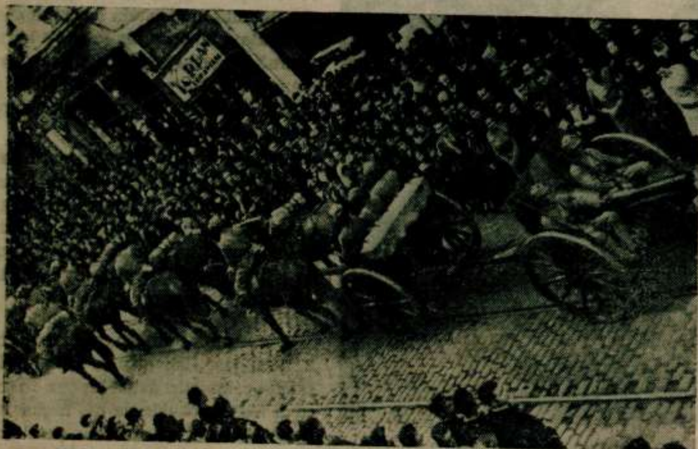
Bunları öyle zevkle yerleştirmişler... Tevekkeli İstanbul halkı böyle büyük alaylara tiyatrodan, sinemadan ziyade rağbet etmiyor.

Saatlerce dünyanın en meşgul edici manzarası insanın önünden geçiyor.

H. F. Es

Geçit resmini seyir için köprü üzerinde toplanan halk

Beyoğlu caddesi ndeki kalabalık

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limoncıyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellâ Suda, Tepebaşında Kinyoli, Galata: Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Hüsnü Haydar, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: İstipan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Pazaryolunda Merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Ahmediye, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Topkapıda Nazım.

Açık muhabere

Bay Basri Yaman — Bayan Necile Tevfik — Bay Server Ziya.

(AKŞAM) — kitap servisine emanet olarak kitap bırakmış olan yukarıda isimleri yazılı zevatın matbaa müdürlüğüne bizzat ve yahud mektupla bir an evvel müracatları rica olunur.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 8

Esma Sultan kendine bir koca aramaya başladı. Koz Ali paşayı gözüne kestirdi. Ali paşa evli idi, fakat kendisine hattı hümayun gönderildi, karısını boşamağa mecbur oldu

O gün, içeri girince, gene para istiyecek sandı. Elini cebine sokup para çıkaracağı sırada, herif kolunun içine sakladığı hançeri birdenbire Sokollunun memesi altına sapladı. Ortalık biribirine girdi.

Katil yakalandı. Fakat ihtiyar Sokollu tek bir hançer darbesine dayanamadı. Akşam, sular kararırken gözlerini ebedî karanlıklara kapadı.

Üçüncü Murad rahat bir nefes aldı. Esma sultan kendine yeni bir koca aramaya başladı. Kalaylı Koz Ali paşayı gözüne kestirdi. Ali paşa Budin beylerbeyi idi, ve Budinde çoluğu çocuğu vardı. Kendisine hattı hümayun gönderildi. Zavallı adam karısını boşadı. Çoluğundan çocuğundan ağlıya ağlıya ayrıldı. Peçevî diyor ki: «Feryad ve figanile Budunun dağ ve taşın ağlattığı ol esnalarda lisanı halkta bir vakai azime deyu mezkûr olurdu.»

Keza, Sokollunun ölümü de şark seferinde bulunan bütün yoldaşları ağlattı. «Ekser tavayifi asker mateminde yekdil ve yekzeban olup belki giryan olmadık az kimse kaldı.»

Ertesi gün katili dört parça ettiler. At kuyruğuna bağlayıp sokak sokak sürüttüler.

Üçüncü Murad, mührü şerifi, öğleden sonra, vezir Ahmed paşanın konağına gönderdi. Ahmed paşa Arnavuddu. Saraydan yetişmiş, Mihrimah sultanın kızile evlenmişti. Herhalde sadarete onun seçilmesi Mihrimah sultanın nüfuzu sayesinde idi. Kendisinde liyakatten zerre kadar eser yoktu. Bereket versin, ecel onu beceremiyeceği işlere girmekten kurtardı. Servet ve yesare doymıyan gözlerini kara topraklara kapadı.

Şimdi, sadaret kime verilecekti? Herkes hayrette idi. Sadareti vekâleten Lala Mustafa paşa idare ediyordu. Fakat Üçüncü Murad kendisine mührü teslim etmiyordu. Halk sızlanmaya başladı. Mühürsüz arzlara amel olunmıyacağını iddia etti. Üçüncü Murad kızdı:

— Lâzım değil mühür verilmek. Şimdengeru kimseye mühür verilmez. Her kim itaat ve inkiyad etmezse, kapısı önünde salbedesen!.

Diye bağırdı.

Mührü şerif, çoktan, Tiflis sahralarında dolaşan Sinan paşaya gitmişti. Sinan paşa Ilgarla İstanbul yolunu tuttuğu sırada, Mustafa paşa da ansızın ahret yolunu tuttu.

Veziri azam, İstanbula gelir gelmez, işe başladı. Fakat haremin nüfuzuna karşı onun da hiç bir tesiri olamıyacaktı.

O sırada nişancı Feridun bey, Sokolluya Üçüncü Muradın husumeti yüzünden, Köstendil sancak beyi olmuştu. Yerine evvelâ meşhur nişancı Mehmed paşa, daha sonra da Hamza bey getirilmişti. Feridun bey, seferden dönüşünde, Akhisara geldi. Yenicedeki çifliğinde sakin bir hayat geçirmeğe başladı. Bir gün, kendisine ansızın bir tezkerei şerif geldi: «Nişancılık hizmetinde olasın.» Daha sonra bir de hattı hümayun getirildi: «Sancağın ahere tevcih olunmuştur. Gelip tuğrayı şerif hizmetinde olasın.»

Feridun bey şaşırdı. Demek bütün felâketinin sebebi, Sokolluya intisabı idi. İstanbula geldi. Aradan çok geçmedi. Kendisine ölen sadrazam Ahmed paşanın karısı ve Mihrimah sultanın kızı Ayşe sultan teklif edildi. Nikâh Ahmed paşanın sarayında kıyılacaktı.

O gün parlak bir ziyafet verildi. Veziri azam Sinan paşa hiç memnun değildi. Ne zaman Feridun beyin adı anılsa, hiddetle mukabele ederdi. İhtimal ki, haremde nüfuz sahibi olur, ve yerine geçer diye korkuyordu. Fakat haremin nüfuzuna karşı ne yapabilirdi?

Sinan paşa

Kızlar ağası Mehmed ağa Ayşe sultanın, Miri alem Mahmud ağa da Feridun beyin vekili oldu. Nikâhı şeyhislâm çivi zade Mehmed efendi kıydı. Sultanın nikâhı, otuz beş bin altındı. Hatta nikâhta, tarih sahibi Selânikli Mustafa efendi de hazır bulunmuştu.

Feridun beye nikâh müjdesini verenler ne ihsanlara nail oldular; filhakika Münşetatüsselâtin sahibi, devrin zenginlerindendi. Hâsları Teke sancağında idi. Hâslarının gelirine bir zarar gelse, divanda hükmü kendi yazdırır, kendi alır ve kendi gönderirdi.

Sinan paşanın sadaretinde yapılan en mühim iş, Venedikli Baffanın oğlu şehzade Mehmedin sünnet düğünü idi. Şehzade on altı yaşına gelmişti. Sünnet düğününün bu derece gecikmesi garibdi. Maamafih Üçüncü Murad sünnet düğününü mizacına yakışacak bir surette icra ettirdi.

İran şahından, Maveraünnehirden, Buharadan, Semerkandden, Kırım ve Kıpçaktan, Fas ve Merakeşten, Gürcistan, Moskof, Engrüs, Leh, Alaman, Çeh, France, Venedik, Dubrovnik, Eflâk, ve Buğdandan akın akın elçiler gelerek gayet kıymetli hediyeler getirdiler.

Suru hümayun masarifini sabık nişancı Hamza bey tutacak, mutfak işlerini dergâhı âli müteferrikalarından Kara Bali bey görecekti. Kendilerine hazineden, daha altı ay evvel, bir kaç kere ellişer yük yani altışar milyon kuruş teslim olunmuştu.

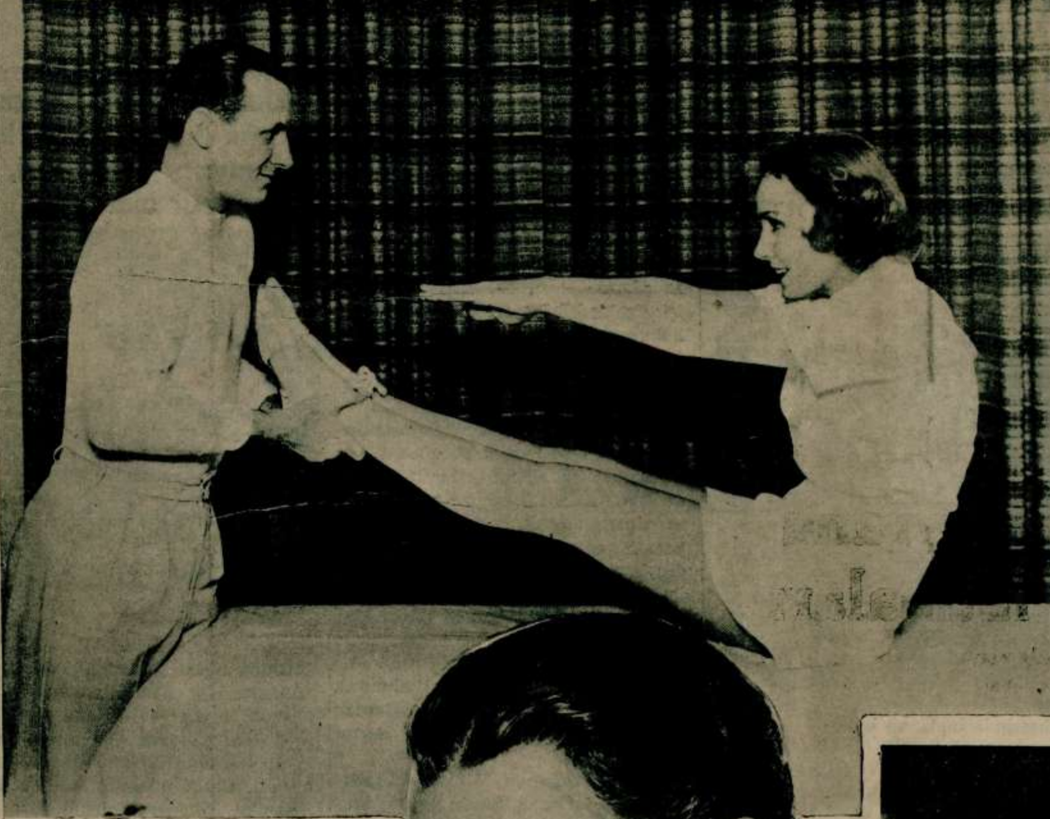
Sünnet düğünü Atmeydanında olacaktı. Meydana nazır kaptan Sinan paşanın sarayına kiler takımları konuldu. Beylik fırının önüne ocaklar yapıldı. Üçer buçuk okka yani ikişer bin dirhemlik gayet büyük bin beş yüz tane sahan ve tepsi yaptırıldı. Her biri birer şinik pilâv alıyordu. Birini şöyle biraz taşıyacak baba yiğit lâzımdı. Bunun için en seçme sipahilerden güçlü kuvvetli altı yüz yiğit ayrılmıştı.

O zamanlar, Atmeydanının en meşhur sarayı, Kanunînin sadrazamı makbul veya maktul İbrahim paşa sarayı idi. Saray yeni baştan tamir edildi. Önünde, Aydeydanına nazır bir merdiven vardı. Bu merdivenle kapının yeri değiştirildi. Oraya mutantan bir köşk yaptırıldı. Kapı köşeden açıldı. Yanı başındaki Mehterhaneye de devlet erkânı için doksan beş zira uzunluğunda kademe kademe bir divanhane yaptırıldı. En alt tabaka «kefere elçilerine» tahsis olundu. Tatar hanı ile Leh sefiri yanyana oturacaklardı. Düğünü seyretmeğe gelen zevk ve safa sahibleri paralarını kendileri vererek Aslanhane tarafına köşkler ve tahtabendler yaptırmışlardı.

O gün, Sinan paşa ile sair vezirler kendilerine tahsis olunan odalara yerleştiler. Fakat Kılıç Ali paşa hepsinden kabadayıca davrandı. Forsa dülgerlerine bir gün içinde gayet zarif bir oda yaptırdı. Kendi orada oturdu. Ve: «Sünnet düğünü bittikten sonra burası mektep olsun!» dedi.

(Arkası var)

SİNEMA

Yukarıda Holivutun meşhur bir siması olan Donald Loomis genç bir yıldıza beden terbiyesi talimi yaptırıyor, aşağıda Wilam Powel son çevirdiği filimden bir sahnede

Tanınmış iki Fransız artisti Hollivuta gidiyor

Buna mukabil Ramon Novarro filim çevirmek üzere Parise geliyor

Avrupanın birçok tanınmış artistleri Amerikaya gidiyor. Gazetelerin verdikleri malûmata göre bunların arasında bilhassa Danielle Darrieux ve Fernand Gravey vardır.

Danielle Darrieux geçen hafta Paristen Holivuta hareket etmiştir. Bu sevimli Fransız artisti geçen seneden beri Fransada en büyük sinema yıldızı olarak kabul ediliyordu. Operet tarzında şarkılı filimlerde, komedilerde büyük muvaffakıyet göstermekle beraber ağır dramlarda da çok muvaffak oluyordu. Hem dramda, hem komedide muvaffak olan artist azdır. Bu sebeple Danielle Darrieux'nun mevkii güç doldurulacaktır.

Danielle Darrieux henüz pek gençtir. Operet artistliğinden yetişmiş ve sonra filim çevirmeğe başlamıştır. Geçen sene Fransız sahne vazılarından Decoin ile evlenmişti. Bu genç artistin bir kabahatı vardır. O da çok sinirli olmasıdır. Bu yüzden stüdyoda herkes yıldızın huyuna, suyuna göre hareket etmeğe mecbur oluyordu. Bazı kimseler Danielle'nin Holivuttaki sıkı disipline alışamıyarak yakında tekrar Parise dönecğini umuyorlar.

Fernand Graveye gelince, bu sevimli artist son seneler içinde Fransanın en iyi jon prömiyelerinden biri olarak tanınmıştı. Bir zamanlar Londrada sahne artistliği yaptığı için ingilizceyi çok iyi bilir. Şimdiye kadar Holivuttan birçok davetler karşısında kalmış, fakat bunların hepsini reddetmişti. Bu defa çok kârlı bir kontrat teklif edildiğinden nihayet Paristen ayrılmağa razı olmuştur.

Fransadan iki meşhur artistin gitmesine mukabil Holivutun tanınmış artistlerinden biri de Parise geliyor. Bu artist meşhur Ramon Novarro'dur. Ramon Novarro Pariste birkaç filim çevirecektir.

Ben Hur'un kahramanı geçen seneden beri filim çevirmiyor, münhasıran musiki ile uğraşıyor. İyi fransızca bildiği için Pariste muvaffak olacağı umuluyor. Çevirdiği ilk filim «Kale bekçisi» dir. Senaryosu hazırlanmıstır.

Amerikada Trablus Şamlı bir Jönprömiye: Mehmed Sabuni, çevirmeğe başladığı «Bir yağmurlu öğleden sonra» filminden bir sahnede

Liane Haid

Sevimli artist bir avukatla evleniyor

Liane Haid evleniyor. Birçok filimlerini zevkle seyrettiğimiz sevimli artist aslen Viyanalıdır. Dokuz sene evvel Viyananın kibar ailelerinden birine mensup Baron Hagmerle ile evlenmişti. Bu izdivaç beş sene sürmüş, sonra iki taraf ayrılmıştı. Liane Haid dört senedenberi yalnız başına yaşıyordu.

Yeni nişanlısı Berlinin tanınmış avukatlarından Hans Somborn'dur. Liane Haid bir müddettenberi bazan Berlinde, bazan Londrada filim çeviriyordu. Evlendikten sonra sinema ile alâkasını kesmiyecek, fakat yalnız Berlinde çalışacaktır.

Bir sinema gazetesi yeni izdivaç haberini verirken: «Liane bu defa bir avukatla evleniyor. Kanunu çok iyi bilen avukattan kolay kolay ayrılamaz. Bunun için yeni izdivacın devamlı olacağına hükmedebiliriz.» diyor.

★ Holivutun meşhur yıldızlarından Sylvia Sidney tatil müddetini geçirmek üzere Avrupaya gelmiştir. Fransa, İngiltere ve İtalyayı ziyaret edecektir.

Eski jon promiye

Charles Rogers şimdi cazbandcılık yapıyor

Bir zamanlar Holivutun en çok rağbette jön prömiyesi Charles Rogers idi. Sesli filim çıktıktan sonra iptida bunun tekniğini Charles kavramış ve bir sene kadar gece gündüz mütemadiyen Nancy Carrol ile birlikte filim çevirmişti.

Fakat bu müddet zarfında yeni artistler yetişti ve Charles'in pabucu dama atıldı. Eski jön prömiye bir müddet ikinci derecede roller yaptı ve nihayet sinema ile alâkasını kesmeğe mecbur oldu. Bunun üzerine bir cazband takımı teşkil etti ve cazbandçılığa başladı.

Geçen hafta şehrimizde gösterilen bir filimde Sharles Bogers cazband takımı ile birlikte görünmektedir. Charles, eski âşıkane sahneler yerine bu defa cazbandçıları idare etmekte, boru çalmakta, zıplayıp sıçramaktadır.

★ Meşhur Fransız artisti Hary Baur ve genç karısı yakında birlikte bir film çevireceklerdir.

Katherin Hepburnun Frederic Marsh ile çevirdiği «Kraliçe Mari Stuart» filminden bir sahne

Daima aç!

Sinema yıldızlarından birinin acınacak sözleri

Holivutta hemen bütün sinema yıldızlarının mukavelelerinde bir kayıd vardır. Bu kayıd mucibince hiç bir yıldız tayin edilen azami kilo miktarını geçemez, geçerse kontratı feshedilir. Bunun için ekser yıldızlar hemen hiç bir şey yemzler, hava ve su ile yaşarlar.

Holivutta en az yemek yiyen yıldız Kay Rrancis'dir. Bu artist bütün gün sigara içer, yemek namına hemen hiç bir şey yemez. Bir gazeteci buna merak ederek: Artiste: «Neden hiç iştihanız yok?.» diye sormuştur. Artist şu cevabı vermiştir:

«— İştiham yok mu?.. Açlıktan ölüyorum. Bazan âdeta başım dönüyor. Fakat ne yapayım, yemek yiyince şişmanlıyorum. İştihamı kesmesi için mütemadiyen sigara içiyorum, bu suretle kendimi avutmağa çalışıyorum. Bütün emelim bir gün bir masa başına geçerek doya doya yemek yiyebilmektir.»

Bu yazı çıkınca Amerikada âdeta heyecan uyandırmıştır. Hemen herkes sinema yıldızlarına acımış ve münakaşalar başlamıştır. Bu münakaşalar üzerine filim şirketleri artistlerin karınlarını tok tutacak, fakat onlara kilo vermiyecek yemekler araştırmışlardır. Şimdiki halde suda haşlanmış yeşil salatayı limonlu bir salça ile karıştırarak bir yemek yapmağa muvaffak olmuşlardır. Bu yemek insanı bir iki saat tok tutmakta, fakat hiç bir kalori vermemekte imiş.

Diğer taraftan çok zalim görünmemeleri için, günde bir yüksük kadar reçel ve bir milimetre kalınlığında jambon yemelerine de müsaade edilmiştir. Fakat hepsi heyecan içindedir: «Acaba şişmanlıyacklar mı?» diye korku içinde bulunuyorlar.

★ Paramunt'un genç yıldızlarından Kent Taylor Holivutta iki sene büyük sefalet çekmiştir. Artist bir yer buluncaya kadar sokaklarda diş fırçası satarak kazandığı para ile ölmiyecek kadar yaşayabilmiştir.

Cumhuriyet bayramı intibaları

Solda Atatürk, Meclis reisi ve büyük erkânıharbiye reisi ile Meclisten çıkarken, sağda Atatürk baloda Yugoslav gazetecilerle görüşüyor

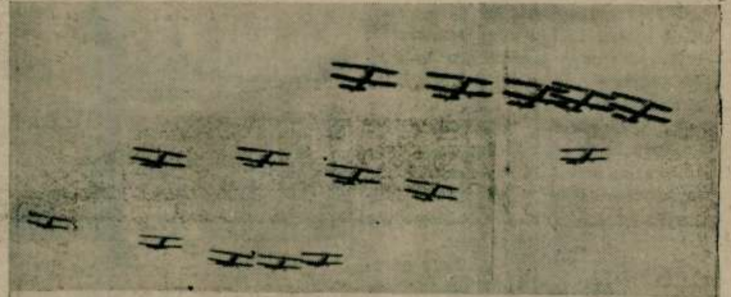

Solda izciler ve köylüler geçerken, sağda tayyareler, askerin geçişi, süfera locası ve tribünler, ortada tribünlerden biri, piyade ve süvarilerin geçişi

M. Stoyadinoviç Cumhuriyet bayramı akşamı verilen baloda

Sovyet heyeti reisi general Eydeman Türk hava kurumu reisi Fuat Bulca ile birlikte

AKŞAM SPOR

Serbest güreşlerin ikinci günü

Mülâyim, Yarımdünya Süleymanı ancak sayı hesabile yendi

Alaturkacıların serbes güreşlerine dün Taksim stadında devam edildi.

Dün çıkan yazımızdaki hafif istihzalarımız tesirini göstermiş olacak ki, müsabkaların organizasyon tarafı ilk günkünden çok daha iyi ve muntazam oldu.

Bir kere, maçlara elifi elifine saat ikide başlandı. Hakemler öbek olarak oturmaktan vaz geçerek yan hakemleri şeklinde ringin dört tarafına birer birer taksim oldular.

Kararlar sık sık değiştirilmedi ve bunun için de halk ile hakemler arasında devamlı bir muhaverenin önü alındı. Biraz dikkat ve gayretle organizasyon işinin yoluna girebileceğine bundan iyi bir misal olamaz.

Dün on bir çift güreşti. Başa güreşen son çiftin maçı karanlığa kaldı ve projektörlerin ışığında yapıldı.

Dünkü güreşten bir enstantane

KAYNARCALI RAİF

İlk müsabaka Kaynarcalı Raif ile Mehmed arasında oldu. Raif evvelâ alta düşmekle beraber hasmından daha fazla oyun biliyordu. Nitekim sonradan üste çıkarak sekiz dakikada hasmının sırtını yere getirdi.

ÜÇ DAKİKA

Boyabadlı Hasan ile Balıkesirli Mehmed arasında yapılan maç çok hâkim güreşen Hasanın rakibinin sırtını üç dakikada yere getirmesile neticelendi.

KÜÇÜKPAZARLI HURŞİD

Üçüncü müsabaka hayli heyecanlı ve güzel oldu. Bu müsabakada tutuşan Küçükpazarlı Hurşid ile Bursalı Osman durmadan çalıştılar. Fakat daha çevik olan Küçükpazarlı Hurşid altı buçuk dakikada Osmanı bastırarak tuşla kazandı.

DOKTOR YOK MU?

Dördüncü maç Adapazrlı Vahid ile Gökpazarlı Kara Veli arasında yapıldı. Boyca biribirinin dengi olan bu güreşçiler oyun itibarile pek denk değildiler. Adapazarlı oyun ve kuvvetçe daha ağır basıyordu. İki buçuk dakikada hasmının sırtını yere getirmek üzere iken Kara Velinin kolu çıktı.

— Doktor yok mu? Doktor yok mu?.

Bir doktor bulundurulması düşünülmediği için Kara Veliyi aldılar, götürdüler. Adapazarlıyı hükmen galip ilân ettiler. Biraz sonra, Kara Velinin gittiği yerde kolunun yerine konulduğunu öğrendik.

İKİ DEFA YENDİ

Karamürselli İbrahim ile Lüleburgazlı Ali Ahmedin güreşinde Lüleburgazlı her hususta hâkimdi. Nitekim güreş başladıktan biraz sonra hasmının sırtını yere getirdi, fakat hakem farkına varamadı. Tekrar güreşe başlanınca İbrahimi gene bastıran Lüleburgazlı altıncı dakika sırtını yere getirerek maçı kazandı.

KÖYÜ DE PEHLİVAN KENDİ DE

Manyaslı Şükreddin ile Pehlivanköylü Mustafanın güreşi hayli zorlu ve enteresan oldu. Neticede Pehlivanköylü dokuz buçuk dakikada Şükreddinin sırtını yere getirerek maçı kazandı.

YILDIRIM HAFİF KALDI

Yedinci güreşi tutan Adapazarlı Yıldırım Bekir ile Akhisarlı Ömer arasında Yıldırım aleyhine bir hayli kilo farkı vardı. Yıldırım candan ve iyi uğraşmasına rağmen bu kilo farkı yüzünden hafif kaldı ve beşinci dakikada tuşla yenildi.

ALLAH BAĞIŞLASIN

Sekinzi güreşe Somalı Abdüsselâm ile Sındırgılı Şerif çıktılar. Dünkü yazımda amatör serbes takımımız arasında bulunmamasını bir ziyan sydığım tığ gibi pehlivn Şerif, dün de halkın alkışları arasında çok güzel bir güreş yaptı. Çok soğuk kanlı olan ve durmadan oyun tatbik eden Şerif üç dakikada Somalının sırtını yere getirdi.

Alkışlr ve «Allah bağışlasın» sesleri arasında ringten inen Sındırgılı Şerif, Molla Mehmetle birlikte, başaltının en kuvvetli namzedi olarak görülmektedir.

40 DAKİKALIK GÜREŞ

Babaeskili İbrahim ile Akhisarlı Halil arasındaki maç, günün kırk dakika süren ilk müsabakası oldu. Neticede, hasmını üç dört kere altına alarak tehlikeli vaziyetlere düşüren Babaeskili ittifakla hükmen galip ilân edildi.

MOLLA MEHMEDİN GÜREŞİ

Kendisinden çok hafif Çengel Abdullahı bir gün evvel ancak sayı hesabile yenmiş olan Gönenli Hamdi ile Silivrili Molla Mehmedin güreşi de kırk dakika sürdü. Sülün vücudlü Molla Mehmed, kendisinden biraz ağır olan Hamdiyi daima hâkimiyeti altında tutmakla beraber çevirmeğe muvaffak olamadı ve maçı hükmen kazandı.

MÜLÂYİM - YARIM DÜNYA

Başa güreşecek olan Mülâyimle Yarımdünya Süleyman ringe çıktıkları zaman ortalık kararmağa başlamıştı. Bu arada, sahadaki bir direğe projektörlerin tkılmasile uğraşıldı. Dört lâmba birer birer takılarak ve yakılarak ring oldukça aydınlatıldı. Bu iş, her ihtimale karşı, daha önceden hazır edilmiş bulunsaydı daha iyi olurdu.

Mülâyimle Yarımdünyanın maçı bir saat sürdü. Yarımdünyayı pek uzatmadan yenceği tahmin edilen Mülâyim, daima hâkim güreşmesine rağmen hasmını tuşla yenemedi. Yarım dünya, cidden güzel kapanıyor, Mülâyime fırsat vermiyor, tehlikeli vaziyetleri de meharetle atlatmağı beceriyordu. Hattâ güreş başladıktan biraz sonra, çok güzel bir bravle ile az kaldı Mülâyimi yeniyordu da...

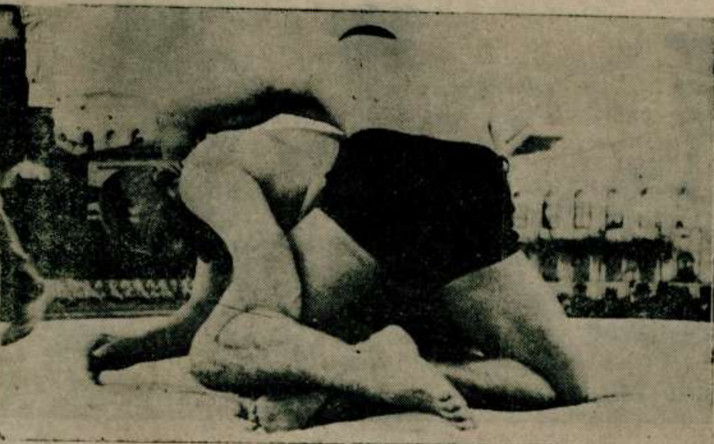
Neticede Mülâyim sayı hesabile maçı kazandı.

BUGÜNKÜ GÜREŞLER

Bugün gene Taksim stadında müsabakalara devam edilerek serbes güreş maçları neticelendirilecektir.

Baş altına güreşecklerden başka Tekirdağlı Hüseyin ile Mülâyim tutuşacaklar, bu maçın galibi de Kara Ali ile güreşecektir.

Sadun Galip

Dünkü güreşten diğer bir enstantane

Angelman mağlup

Dünya hafif sıklet boks şampiyonu Angelmann bu kategorinin Max Baer'i denilen Marsilyalı ikinci sınıf boksörlerden Ferraro tarafından sayı hesabile mağlûp edilmiştir.

Kral kupası

İsveç kralı tarafından kapalı kurtlarda Davis kupası usulünce tertip edilen (Kral kupası) turnuvasına iştirak edecek olan Fransa, Çekoslovakyaya karşı yapacağı ilk maç için Borotra, Destremau, Boussus ve M. Bernard'ı seçmiştir. Takımın kaptanı Brugnon'dur.

Romanya tenis şampiyonası

Romanyada klüpler arasında yapılan tenis turnuvasını Romanya tenis klübü 14-0 kazanrak 1936 senesi Romanya şampiyonluğunu kazanmıştır.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şaban 14 — Ruzuhızır 179

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	11,42	1,22	6,50	9,40	12,00	1,33
Va.	4,50	6,30	11,58	14,48	17,07	18,46

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 771

Abdülhamid imzasını attığı yelpazeyi, sefirin refikasından nasıl geri aldırdı?

Demiryolu şirketleri cildleri en büyük üstadlar marifetile işlenmiş kitaplar ihda eylemişlerdi.

Vilâyetlerde valiler, İstanbulda muhtelif organizasyonlar musanna hediyeler takdiminde müsabakaya girişmiş gibi idiler.

Bu ubudiyet ve sadakat nişaneleri (!) padişahı cidden memnun ediyor mıydı?

Abdülhamid kendisine karşı bu yolda gösterilen hissiyatın samimiyetine, ciddiyetine inanıyor mıydı?

Hiç zannedemeyiz!

Onun bütün siyaseti zevahire ve bu zevahire bakıp kapılacak olanları iğfale, uyuşturmağa müsteniddi! Kendisinin buna aldanabilmesi için pek idraksiz olması icab ederdi! O ise idraksiz değildi; faydalı ve semereli olmasa bile siyaset işlerinde zekâ kıvılcımları göstermekte zevk duyardı. Beyoğlundaki Tötonya kulübü hünkâra tebrik arzına reisile reis muavinini memur etmişti.

Abdülhamid bu heyeti huzuruna kabul ettiği sırada bir nutuk irad ederek Almanya imparatorunun kendisine gösterdiği dostluğa büyük kıymet verdiğini beyan etmişti.

Teşrifat nazırı padişahın sözlerini Almanlara fransızcaya tercüme ediyordu. Amitié kelimesini talaffuz eder etmez Abdülhamid sözünü kesti; bizzat gene fransızca:

— Sincère!.

Sıfatını buna ilâve etti.

Hünkâr Alman kolonisine, bu koloninin işlerine, menfaatlerine ilgi, hayırhahlık gösteriyor, himaye vadediyor, iki memleket hükümdarları arasındaki kuvvetli müveddet ve muhabbetten Alman kolonisi azasına da birer hisse isabet eylediğini bildiriyordu.

Hünkâr bu iltifatlarını heyet azasına nişanlarla da teyid eylemişti! Hep zevahir ve cilâ!

İki hükümdar arasındaki bu «kuvvetli dostluğun» Girid ve Ermeni, meselelerinde Osmanlı devleti için nafi hiç bir tesiri görünmediği gibi pek yakında parlıyacak olan Makedonya meselesinde de hayrı dokunmıyacaktı!

EMNİYET ŞARTI

Said paşanın Halil Rifat paşayı istihlâf ettiği altıncı sadaretinde idi (6 şaban 1319 - 16 şevval 1320)

Abdülhamid padişah ile vekili mutlakı arasında mütekabil emniyet tesisi gûya cebi hümayundan maaş almağa mevkuf olduğu gibi garib bir şart ortaya koymuştu. Said paşa cebi hümayundan maaş almaktan tevekki ediyordu. Abdülhamid Said paşanın saraya geldiği bir gün sair vükelânın da hazır bulunduğu zamana tesadüf ettirerek gayet büyük bir zarf içinde dört tane biner liralık banknot gönderdi.

Zarfın hâmili bunu öpüp başına koyduktan sonra:

— İhsanı şahane olan maaşınızdır!

Diye Said paşaya uzattı.

Said paşa bu defa reddemedi.

Fakat «bu mürettep bahşayişin beşinci defasında zarfı koltuğuna aldı; Abdülhamidden mülâkat istedi; «mazrufu» kabulde âdabe muvafık bir lisan ile itizar etti, mazereti kabul olmazsa istifa edeceğini de ilâve etti:

Said paşa (Kâmil paşaya reddiyesinde) bu muamelenin neticesini göstermiyor ise de ifadesinin tarzından ihsanı şahanenin bundan sonra kesildiği anlaşılıyor.

KORKU İDARESİ!

1901 sonlarında idi. Çerkes Mehmed paşa Şark demiryolları kumpanyasına Topkapı sarayı kurbünden bir kablo geçirdiğini keşfetmişti. Elektrikli teller! Tehlikeli şeyler! Ramazanın on beşi yaklaşmıştı. Padişahı bu tehlikeden korumak lâzımdı!

Arzetti.

Abdülhamidi birden telâş ve hiddet bürüdü! Nafıa nazırı Zihni paşa tahkike memur oldu.

Demiryolu idaresinde o sene yeni yapılmış tesisat bulunmadı. Anlaşıldı ki bir çok senelerdenberi yoldan geçirilmiş telgraf telleri Sirkeci istasyonundan Sarayburnuna doğru uzatılırken derin bir tranşede bir kablo da birleştirilmiş ve denizle saray tarafı arasında münakaleyi temin için bu tranşe üzerinde bir köprü yapılmış, kablo köprünün altında kalmış.

Kaç sene idi ki Abdülhamid ramazan on beşlerinde deniz yolile Topkapı sarayına geldikçe hep altında bu kablo bulunan bu köprüden geçmişti. Hiç bir defa infilâk yahut bir elektrik sadmesi olmamıştı!

Bu kablonun orada mevcudiyetinde mahzur olamıyacağı bu kadar senelik tecrübelerle meydana çıkmıştı.

Abdülhamid bu sene dahi buradan selâmetle geçebilecekti! Geçebilecekti ama geçeceği köprü altında böyle bir kablo bulunduğundan evvelce haberi yoktu.

Şimdi bu haberi alınca dehşet içinde kalmıştı! Elektrik bu! Zararsızlığı ona nasıl anlatılabilirdi!

Şark demiryolları idaresi kabloyu köprü altından kaldırmak, bütün telleri ayırarak direkler üzerinde dizmek emrini aldı ve bu emri derhal yerine getirmek mecburiyetinde kaldı!

Çünkü Osmanlı imparatorluğunu bir tek adam, o adamı da ne kadar yersiz olursa olsun korku idare ediyordu!

1904 teşrinisanisi içinde bir gün Arab İzzet paşa reji genel direktörü İsviçreli Louis Ramberti nezdine celbederek kendisinden padişaha hususi bir hizmet talebinde bulundu:

Beş, altı bin liralık bir avans.

Rambert bu yolda bir talebi tabiî reddedemedi.

Ertesi günü maliye nezaretinin serveznedarı gelerek Rambertten yedi bin lira aradı ve bu paranın Loyd Triestino kumpanyasına verileceğini de bildirdi.

Serveznedarın istediği para İzzet paşanın söylediğinden fazla idi. bir de padişaha hususi hizmetle Loyd kumpanyasına verilecek para arasında ne münasebet olabilirdi!

Rambert işin esasını anlamak için serveznedara bir kaç gün sonra bir daha uğramasını ve ancak o vakit bu miktar parayı verebilip veremiyeceğini bildireceğini söyledi. Beklemeğe vakit yoktu.

Ramberte mesele anlatıldı:

Yemen iğtişaş içinde idi.

İki gün evvel Loyd vapurlarından biri Bakırköy önüne gelerek baruthaneden Yemen için cephane yüklemiş, sonra limana avdet etmişti. Navlun verilmiyordu. Geminin kaptanı da parayı almadan hareket etmiyeceğini katî olarak söylüyordu.

Halbuki bir gün sonra ramazanın on beşi idi. Hünkâr Topkapı sarayına deniz yolile gidecekti. Zatı şahanenin geçeceği yolda cephane ile dolu bir gemi!

Sarayda bu endişe ile uykular kaçıyordu!

Abdülhamid para nereden olursa bulunup navlunun ödenmesini, geminin hareket ettirilmesini irade etmişti. Maliye nezareti parayı tedarik edemiyordu. Hatıra rejiye müracaat gelmişti.

Genel direktöre rica ediliyordu. Parayı versin de şu melûn gemi padişahın güzergâhından çekilip gitsin!

Rambert buna karşı da itiraz edemezdi ya!

Abdülhamidi büyük sıkıntıdan, tehlikeden kurtaracaktı!

Paralar verildi; gemi hareket etti; Hünkârın da kalbi rahat etti!

Hep vehimden korkuya! Korkudan vehme!

LÜZUMSUZ TELÂŞ!

Çelik tröstünün eski kâtibi pek zengin bir zat olan Amerikanın İstanbul elçisi Leishmann ile haremi 1902 haziranının sonlarında sarayda bir ziyafete davet olunmuşlardı.

(Arkası var)

Her akşam bir hikâye

91 numaralı kart

Avrupada hukuk tahsili eden arkadaşım Mecdiden şu mektubu aldım:

«Sevgili kardeşim,

Dün şeker gibi bir kızla nişanlandım. Bir kaç güne kadar da evleniyorum. Fakat bu evlenmenin gayet meraklı, heyecanlı tüyleri ürperten bir de hikâyesi var. Bak anlatayım da dinle... Biliyorsun ben burada kıt kanaat geçiniyorum. Param yetişmediği için şehirde bir pansiyon tutamadım. Şehre epi uzakta ucuz bir sayfiye köyünde bir pansiyonda oturuyorum. Üniversiteye gidib gelirken trende bizim badem şekerini andıran çıtır çıtır bir genç kız görüyordum. Bitiyordum bu kıza.. oturduğum sayfiyenin şehirden epice uzak olduğunu söylemiştim. Tren yolculuğu da uzun sürdüğü için bu olgun bir buğday başağını andıran sarışın kızla uzaktan uzağa aramızda tatlı bir göz arkadaşlığı peyda oldu. Lâkin huyum kurusun.. oldukça sıkılganımdır. Bilirsin ya tabiatımı. Daha fazla ileri gidemedim.

Bir gün Üniversiteden çıktım, trene binib gideceğim. Trenin kalkmasına iki dakika var. Baktım. Önümden sarışın kız bütün vücudunu titrete titrete telâşla istasyona doğru koşuyor. Telâşı, heyecanı yerinde idi. Çünkü tren ha kaçtı, kaçacak... Ben de koşmağa başladım. Bir yandan da gözüm kızda... Bu esnada yere bir şey düşürdüğünü gördüm. Baktım, küçük, kırmızı bir kart hemen aldım. Arkasından yetişmek için hızlandım. Bir yandan da...

— Matmazel.. matmazel.. diye sesleniyordum. O treni kaçırmak heyecanile duymıyordu. Yahud duyuyordu da cevab vermiyordu. O benden evvel trene binmek üzere istasyonun kapısından çıktı. İstasyon memuru kapıları kapattı. Ben kaldım. Treni kaçırmıştım. Sevgilim trene bindi. Benim uzaktan kapalı kapıların öte yanında düdük gibi kaldığımı görüyor, tatlı tatlı gülüyordu. Hattâ tren yavaş yavaş istasyondan çıkarken vagonun penceresinden elini havaya kaldırarak bana selâm bile verdi. İçimden: «Hay yezit kız, diyordum, lâkin düşürdüğün kırmızı kart bende ya.. sen ona bak..» Kırmızı kartı çıkardım. Üstünde koskocaman bir 91 rakkamı var.. altında da bir emanetçinin adresi.. bu İstanbulun Kadıköy iskelesindeki gibi tanınmış bir emanetçinin adresi idi. Kendi kendime:

— Zavallı kız.. dedim. Emanetini şehirde unuttu. Sayfiyeye döndü.. dur şuna bir iyilik yapayım... Emanetini alıp sayfiyeye götüreyim. Zaten köyde oturduğu evi biliyorum. O da benim gibi pansiyonda, küçük bir portatif evde oturuyor. Her zaman gördüğüm gibi açık penceresinin önünde kitab okurken gider, şehirde unuttuğu emanetini getirir, kendisine veririm. Kim bilir şimdi o ne heyecandadır ve emanetini ben getirince ne kadar şaşırır, sevinir. Bu vesile ile de ahbab olurum.

Kartın arkasında bir cümle daha vardı. Emanetinizi 1 teşrinievvel gününe kadar almazsanız ve emanetiniz de kaybolursa bütün mesuliyet bize düşmez» halbuki o günü teşrinievvelin biri idi. Vah sevgilim bunu düşündükçe ne üzülüyor..

Tereddüd etmeden emanetçinin mağazasına girdim. Kırmızı kartı orada çalışan çocuğa verdim. Çocuk kartımı okur okumaz gözleri açıldı:

— 91 numaralı kart..

Gişede oturan madam yazı yazıyordu. Elinden kalem düştü:

— 91 mi?

— Evet 91!.

Madamın tezgâhtaki kocası gözleri yerinden fırlıyacakmış gibi sordu:

— 91 numaralı kart ha?

— Evet.. Mösyö getirdi...

Madamın kocası bana:

— Bir dakika bekliyeceksiniz.. dedi. Herif bana korka korka bakıyordu. Ne oluyordu? Bu telâş heyecan neydi? Kırmızı kartın numarası emanetçide niçin bu derece dehşet uyandırmıştı? Yoksa benim emanet sahibi olmadığım halde emanetçiye gelmem çakılmış mı idi? Eyvahlar olsun üstelik bir de sahtekâr diye yakalanacaktım. Emanetçi yazıhaneye girdi. Telefonu açtı ve telefonda sadece iki cümle söyledi:

— Burası emanetçi... Geldi..

Bu kadar.. telefon kapandı.. emanetçi «geldi» demişti... Kim geldi? Ben mi?.. Yavaş yavaş yüreğime iniyordu. Bu maceradan vazgeçib, başıma bir belâ gelmeden savuşmağı düşünüyordum. Şuradan çıkıb gitmek ve bir daha da uğramamak en münasib hareketti. Yerimden kalktım:

— Benim şurada küçük bir işim var.. yarım saat sonra uğrarım.. dedim. Lâkin dükkânda ne kadar çalışan varsa önüme geçtiler:

— Olmaz.. oturunuz, bekleyiniz... Âdeta beni tevkif etmek istiyorlar gibi idi. İşler gittikçe sarpa sarıyor.

Bu esnada dükkâna polisler doldu. Emanetçi polis komiserini görünce:

— Aman, dedi, vaktinde yetiştiniz.. kaçıyordu...

Polis komiseri bana döndü:

— Karakola.. dedi. Hay Allah belâsını versin.. derdsiz başıma hiç yoktan derd almıştım. Karakola geldik. Oradaki polis âmiri âdeta beni heyecanla bekliyordu. Odaya girer girmez polislere sordu:

— Bu mu?

— Evet..

Bana döndü:

— 91 numaralı kartın sahibi siz misiniz, dedi...

O zaman bir sahtekârlıktan dolayı yakalanacağıma şuna hakikati söyliyeyim dedim. Hafifçe çıtlatmağa karar verdim. Beceremedim:

— Şey, dedim, pek benim de sayılamaz ya...

Komiser hiddetli hiddetli:

— İnkâr etmeyiniz.. dedi, bu paket sizin..

O zaman derin bir nefes aldım:

— Evet benim..

Komiser masanın üstünde bir kâğıd açtı, içinden hiç ümid etmediğim bir şey çıktı... Bir yürek.. komiser:

— Bu bir insan kalbi.. dedi, civarda bir erkek öldürüldü. Gayet vahşiyane yapılmış esrarengiz bir cinayet... Katiller erkeğin kalbini çıkarıb almışlar.. muhakkak ki bir aşk macerası.. bunu siz yaptınız.. cürüm arkadaşlarınızı itiraf ediniz...

Şaşkınlıktan, korkudan, dehşetten az daha deli olacaktım.

— Aman komiser efendi.. diye keledim. Kim lâf dinler... Nihayet oda bir aralık pek tenhalaşınca ona her şeyi olduğu gibi itiraf ettim. Kurnaz kurnaz gülümsedi. Sonra:

— Sizin kabahatsiz olduğunuza inandım. dedi, buyrunuz.. paketi alınız ve köye sevgiliniz yanına dönünüz.. teşekkürlerle paketi aldım. Sayfiyeye gittim... Tahmin ettiğim gibi sevgilim yerden pek yüksek olmıyan pencerenin önüne oturmuş kitab okuyor... Gece de son derece güzeldi. Pencereye yaklaştım:

— Bonsuvar.. dedim..

Dışarıya vuran elektrik ışığı altında beni tanıdı:

— Bonsuvar.. dedi.

— Buyrunuz paketinizi...

— Ah pek teşekkür ederim.. Emanet kartımı kaybetmiştim. Paket de emanetçide kaldı diye ne kadar üzülüyordum.

— Trene koşarken kartı düşürdünüz..

— Aman pek makbule geçti. Bu paket bana çok lâzımdı. Buyursanıza içeriye. Size kendi elimle bir çay pişireyim..

İtiraf ederim ki korka korka içeri girdim. Öyleya elimde bir erkek kalbi taşıyordum. Sevgilim benim kalbimi de yerinden söküp paket edebilirdi. Sevgilimin odasına girdim.

O çay pişirmek için mutfağa koştu. Yahu hiç de katil bir kadına benzemiyordu.

Bir aralık lâf arasında:

— Ben erkek kalplerini çok iyi bilirim.. demez mi? Tabii bilirsin ya..

Açık pencereden karanlığa baktım.. polislerin kasketleri parlıyor.. eyvah kızı yakalıyacaklar.. bir aralık genç kız:

— Ben dedi doktorluk tahsil ediyorum. Kalb teşrihi dersi için morktan bir kalb almıştım. İşte pakette de o var..

Bir müddet sonra polisler bizi karakola götürdüler. Tam ifademizin alınacağı sırada bir telefon.. hakikî katiller bulunmuşlar.. bizim kabahatimiz yokmuş.. karakoldan çıktıktan sonra mehtapta kol kola tarlalara doğru açıldık ve.. nişanlandık..

(Bir yıldız)

Radyo

31 Teşrinievvel 936 Cumartesi

İstanbul: Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

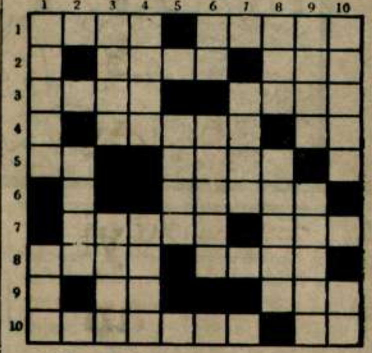
Akşam neşriyatı: 18,30 Çay saati, dans musikisi, 19 Ambasadörden nakil, variyete müziği, 20 Türk musiki saz heyeti, 20,30 Münir Nureddin ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Plâkla sololar, 21,30 Orkestra, 1- Auber: (Taç elması), 2- Moreno: (Valânsiya güzelleri), 3- Chopin: (Prelüt No. 15), 4 - Jensen: (Serenat), 5- Moszkowski: (Gtara), 6- Vidal: (1: Dans, 2: Dans), 7- Lehar: (Zigeunerliebe) operetinden parçalar, 8- Brams: (Macar dansı No. 1) 22,30 Ajans ve borsa havadisleri, 23 Son.

1 Teşrinisani Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Tepebaşı Garden salonundan nakil. 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 Plâkla sololar. 21,30 Orkestra. 1 - Weber: (Uvertür Kuryanthe). 2 - Offenbach: (Toledo kuyumcusu) Serenat. 3 - Furlani: (Madrigal). 4 - Eysler: (Die Goldne Meisterin). 5 - Drigo: (Arlekenin milyonu) serenat. 6 - Gabriel - Marie: (La Prezantasyon). 7 - Leopoldi: (Hongarya) Macar halk şarkısı. 22,30 Ajans havadisleri. 23 SON.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

1 — Su almak için kazılan derin çukur (4) Vermenin aksi (5)
2 — Kaşınma hastalığı (4) Edat (3)
3 — Ev (4) Kibar (4)
4 — Torba (5) İle muhaffefi (2)
5 — Sonuna (r) koyun çalgılı kahve olsun (2) Köle (4)
6 — Kuşu uçuran (5)
7 — Bez olan ot (5) Engel (3)
8 — Ek (4) Gelin eşyası (4)
9 — Ayı yuvası (2) Cild (3)
10 — Bir ot (7) İle muhaffefi (2)

Yukardan aşağı:

1 — Şişte et (5) Tutuştur (3)
2 — Ön değil 4)
3 — Ev, ocak (4) Kani (4)
4 — Yarı ölüm (4) Katre (4)
5 — Kir izi (4)
6 — Çok değil (2) Bıkkıntı (5)
7 — Duaya söylenen (4)
8 — Güzel koku (3) Durgun (5)
9 — Sakat (4) Eliçabuk (5)
10 — Olmamış kavun (5) Sual (2)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa 1 - Kapı - Ka - Ki 2 - Ela - Cımbız 3 - Zor - Armut 4 - Lim - El 5 - As - Ut - 6 - Arka - Artık 7 - Na - Batı 8 - Ez - Ha 9 - Le - Tam - Zam 10 - Ata-Pırasa

Yukardan aşağı 1- Kez - Yan - La 2- Alo - Rabet 3 - Parlak 4 - İsabet 5 - Cam - A zap 6 - Kır - Tat - Mı 7 - Amme - Rıh 8 - Bulut - Aza 9 - Kıt - Tığ - As 10 - İz - İma.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 1

— 1 —

KEMAL REİSİN BAŞI

Kemal reis filosu İspanya sularında göründüğü zaman, Portekiz donanmasının mühim bir kısmı bahriahmere gitmiş, İspanyol gemileri de Endülüsün en büyük ve en mamur şehirlerinden biri olan Malkayı denizden muhasara etmiş bulunuyordu.

Türk gemileri Mayorka adasının arkasındaki körfezde demirlemişti.

Mayorka büyük bir islâm şehriydi..

İspanyollar burasını - daima kendi ellerinde farzederek - henüz işgal etmemişlerdi.

İspanyanın engizisyon mahkemeleri Aragonyada Türkler hakkında şöyle bir karar vermişlerdi:

«... Türk donanmasının İspanya sularına geldiği haber veriliyor. Türklere en ufak bir yardımda bulunacak veya onlardan istimdada yeltenecek sahil halkından her kim olursa olsun yakalandığı takdirde en ağır ölüm cezası görecektir...»

Krallık donanması Malka kaleleri önünde toplandığı için, buradan bir yere ayrılmak imkânını bulamıyordu. Esasen kral Ferdinand, İspanya sularına geldiği haber verilen Türk gemilerinin sayısı hakkında henüz doğru ve hakikate yakın malûmat da elde edememişti. Donanmasını ikiye ayıracak olursa, Malka kalesinin ele geçirilmesi işi de uzamış olacaktı.

Engizisyon mahkemesinin verdiği karar bütün sahil boyundaki şehirlerde ilân edilmekle beraber, kral Ferdinand da orduya ve halka şu mealde bir beyanname neşretmişti:

«... Sularımızda dolaştığı söylenen Türk amiralinin başını getirene Gırnata veya Kurtube şehrinin bir yıllık varidatı hediye olarak verilecektir!»

Kemal reise engizisyon mahkemesinin kararını da, kralın beyannamesini de tam vaktinde haber vermişlerdi.

Türk donanması Mayorka körfezinde yatmakla beraber, daima tetik ve uyanık bulunuyordu. Topçular top başından ayrılmıyor, herkes işinin başında nöbet bekliyordu.

Kral Ferdinandın beyannamesini de bir kaç gün sonra kraliçe İzabelin nutku takib etmişti.

İspanya ordusu üzerinde büyük bir nüfuz ve hâkimiyeti olan kraliçe İzabel, Malkayı muhasara eden altmış bin kişilik ordunun başında, hemen her gün bir rahibe gibi vaiz ve nasihatlerle askeri teşci ediyordu.

Kemal reis hakkında söz söylemek sırası şimdi ona gelmişti.

Kraliçe İzabel ordunun başında haykırıyordu:

«Türk denizcilerinin İspanya sularında dolaştıkları haber veriliyor. Bugünden itibaren, bütün rahiblerin mabetlerde ruhanî âyinler yaparak, Türklerin semavî bir âfetle helâk olmaları için, Hazreti İsaya yalvarmalarını emrettim. Sizleri de bu âyine iştirake davet ediyorum!»

Bu sırada Malka cephesine koşan kralın oğlu veliahd Don Juan, anasına can sıkıcı bir haber getirmişti.

Kraliçe İzabel, sarayından ayrılalı henüz beş gün bile olmamıştı, ki arkasından ortanca ve en güzel kızı Maryana birdenbire hastalanarak yatağa düşmüştü.

Don Juan annesine bu haberi verirken şu sözleri de ilâve ediyordu:

— Aragonyadan gelen bir rahib, Maryananın Türk kanile çok çabuk iyileşebileceğini söyledi. Endülüs müslümanları Osmanlı devletinden yardım istemişler.. İstanbuldan müslümanların yardımına koşan bir filo gelmiş.. sularımızda dolaşıyormuş. Aragonyalı rahib bu filonun reislerinden birinin kanını istiyor!

Kraliçe İzabel hayretle oğlunun yüzüne baktı:

— Ben kızımın damarlarına Türk kanı karışmasına müsaade edemem. Sen ve Aragonyalı rahib çıldırmış olmalısınız! dedi.

Kraliçe İzabel çok müteassıb ve dindar bir kadındı. Kızına Türk kanı içirileceğini tahmin ederek fena halde hiddetlenmişti.

Don Juan biraz daha izahat verdi:

— Beyhude telâş ediyorsun, anne! dedi. Kız kardeşime Türk kanı içirmiyecekler.. rahib bu kanı insan ayağı basmamış bir avuç toprak üstüne dökecek ve Maryana bu toprağın üstünden üç kere atlıyacak.. bundan sonra çarçabuk iyileşecekmiş. Bunu ihmal etme, anne! Maryana çok hastadır.. onu ölümden kurtarmak için, bu kana ihtiyacımız var. Aragonyalı rahib sarayda sizden cevap bekliyor!

***

Kral Ferdinand bir taraftan Kemal reisin başını getirene Gırnatanın bir yıllık varidatını vadederken, kraliçe İzabel de, güzel kızının hastalıktan kurtulması için, bir tas Türk kanı getirecek olana, Malkada elde edilecek servetin yarısını bağışlıyacağını söylüyordu.

Gerçek Endülüsün en meşhur zenginleri Malka şehrinde bulunuyordu. Burada on bine yakın nüfus vardı. Bunların dokuz bini müslüman, diğer bini de İspanyol ve engizisyon zulmünden kaçarak müslümanlara iltica etmiş yahudilerdi. Ve bunların hepsi de zengin kimselerdi.

Şimdi kral ve kraliçeye yaranmak istiyenlerin hepsi faaliyete geçmişlerdi.

Kemal reisi arıyanlar.. Türk kanı ele geçirmek istiyenler gittikçe çoğalıyordu.

İspanya sularını Türk tehdidinden ve Maryanayı bu esrarengiz hastalıktan kurtarmak gerekti.

***

KEMAL REİS GIRNATAYA HABER GÖNDERİYOR: «BİZ GELDİK..»

Kemal reis Mayorkalılardan sadık bir adam buldu. Gırnatada İspanyol ordusu tarafından muhasara edilmiş olan Melik Ebu Abdullah Essağıra kısaca bir haber gönderdi: «Biz geldik...»

(Arkası var)

Eski harfler

Çocuklar, size Cumhuriyetin iyiliklerinden bahsederken şöyle sayıyoruz: Cumhuriyet hâkimiyeti millete, yani egemenliği ulusa verdi. Başlarda gülünç görünen fesi attı, bize medeni serpuşu verdi. Çarşafı, peçeyi kaldırdı. Kadınlara haklarını kazandırdı. Tekkeleri kapattı ve milleti okutuyor.

Ve size soruyoruz çoocuklar:

— Cumhuriyet milleti nasıl okutuyor?

Cevab veriyorsunuz.

— Çünkü Türkçeyi öz harflerine kavuşturdu. Arab harfleri Türkçemize uygun değildi.

Eski harfler nedir?

Tabii susuyorsunuz. Çünkü eski harfleri, Arab harflerini bilmiyorsunuz, bahtiyarsınız çocuklar, fakat Arab harflerinin Türkçe için ne kadar uygunsuz olduğunu da size anlatmak isterim ve bunu size Arab harflerini kullanmadan anlatacağım.

Arab harflerile tüfek nasıl yazılırdı bilir misiniz?.

Tfnk diye yazılırdı. Evet tfnk, sondan bir evvelki «n» okunmazdı ve biz tfnk, tifk, tufk, tofk, tafk okunmayıp tüfek okunması lâzım geldiğini öğrenirdik, fakat öğreninceye kadar da günler geçerdi! Bir kelime öğrenmek için günlerce üstünde dururduk. Çünkü her kelime aşağı yukarı bu şekilde yazılırdı. Deniz Dkz gibi yazılırdı. Şu D,k,z harflerini yanyana koyup deniz okumanın güçlüğünü anlıyor musunuz?.

İşte, Cumhuriyet bizi Arab harflerinden kurtardı, dediğimiz zaman sizi ne başarılmaz bir güçlükten kurtarmış olduğunu anlayınız.

Türk inkılâbının yıktığı her şey, bu Arab hafleri kadar kötü ve bize uygunsuzdu. Yerine koydukları da bizi o kadar yücetti...

Bilmece

İsim: ——————

Çözümü: ——————

Tarih 31 — Teşrinievvel 1936

Üç harfli damarda akanın sonuna iki harfli bir beygir koyunuz, bulduğunuz şey kuşları uçursun.

***

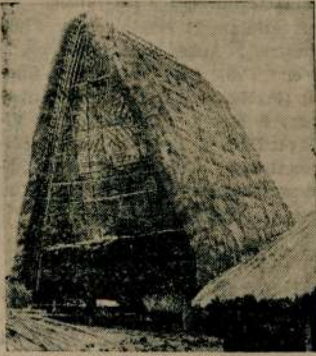
Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: Çalar saat, ikinciye: Altın uçlu kalem, üçüncüye: Asyadan bir güneş doğuyor eseri, ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

5 Kart biriktirenler

Nadide Muhsin Güzin

Solor adası

Sond küçük adaları grupunun en küçük adası Solordur. Boyu 215 kilometredir. Şekli müsellestir. Yüksek dağları vardır. Bol istridye yetişir. Ada prensliktir.

Ada halkı yüksek evlerde, yani yüksek kulübelerde otururlar. Resimde gördüğünüz kulübe 10 metre yüksekliğindedir.

Bu kulübeler, orası için Amerikanın yüz katlı binaları demektir.

Bu yüksek kulübeler Borneo, Somatra, yeni Ginede çok taammüm etti. Böyle giderse, yerliler bir kaç katlı kulübeler yapmağa başlıyacaklarmış..

Gezgin posta

İngilterede büyük otomobiller büyük şehirlerden uzak köyleri dolaşıyor ve o köylerden telgraf ve mektupları topluyor.

KIRMIZI DERİLİ İNSANLAR

Amerikanın kuzeyinde yaşıyan kırmızı derili insanların sayısı gün geçtikçe azalıyor. 1880 yılında 330,000 idiler. Bugün 200,000 kişi kaldı.

Bu kırmızı derili insanlar eski türelerini aynen tutuyorlar. Yaşayış ve inanlarından hiç bir şey değiştirmediler.

Kırmızı deriliier iki kabiledir. Hurönlarla Müskokisler. Bir de Asıalaş dağlarında yaşıyan Apalaşlar vardır. «Uçan ok» «Kartal göz» kabileleri.

Bu insanlar, tıpkı romanlardaki vahşi kahramanlar gibidir.

Bugün Amerikalılar, gezgin öğretmenler gönderip, bu insanların çocuklarını okutmağa çalışıyorlar. Fakat onlar bir taraftan kırmızı derilileri medenileştirmeğe çalışırlarken, bir taraftan da, kırmızı derililerin bina üslûbunu Amerikaya yaymağa başladılar. Bugün Amerikada, kırmızı derili insanların evleri üslûbunda köşkler, apartımanlar yapılmağa başlandı. Tabiî bu üslûp resimde gördüğünüz gibi aynen muhafaza edilmedi, fakat ne de olsa bu evlere benziyor.

Kırmızı derili bir şef

Kaliforniyadaki kırmızı deriliiler, bu kabilelerle melezleşmiş insanlardır. Onlar halis kan kırmızı derili değillerdir.

Kabileler de ayrı gruplara ayrılır.

kırmızı derili insanların evi

Fıkralar

Namusu ve doğruluğu ile nam kazanmış biri bir gün, genç bir kadınla bir odada saatlerce konuştu.

Kadın gittikten sonra biri dedi ki:

— Güzel kadın.

— Bilmem.

— Görmediniz mi?

— Gördüm, fakat bakmadım!

On iki sene Parisin Bastiy zindanında kalmış olan biri on iki sene sonra tahliye edildi ve o gün yolda meşhur Maksimler müellifi Roşfokolda rasladı.

— Bonjur yağlı ballı! dedi.

Adam müellifin boyalı yanaklarına ve bıyıklarına baktı:

— Bonjur boyalı moyalı! diye cevap verdi.

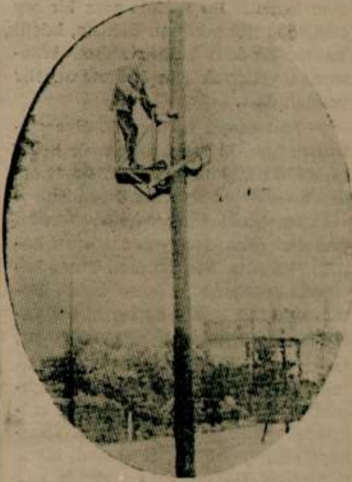
Kamış kesen

Kamışlar, bazı sularda yüzücüler kadar vapurlar ve kayıklar için de tehlike teşkil ederler. Göl ve dere kenarlarındaki kamışlar her sene bir kaç kişinin boğulmasına sebep oluyorlar.

İşte bu tehlikenin önüne geçmek için bir makine icad ettiler. Bir çok memleketlerde bu aletler, dere ve göl kenarlarındaki kamışları buduyorlar. imha ediyorlar, kıyıları temizliyorlar.

Kolaylık

Almanlar yeni bir asansör yaptılar. Bu asansör telgraf direklerine çıkmağa yarıyor. Bir tamir veya yeni tesisat için telgraf direklerine tırmanmağa lâzım gelince, resimde gördüğünüz âletle kolayca çıkılıyor.

Afrikada hâlâ hayvanlara tapanlar var

Afrika zencileri arasında, ilk insan topluluklarının inanlarını besliyenler hâlâ vardır. Bu insanların kimi ateşe, kimi güneşe, kimi ağaca, kimi de hayvana taparlar.

Resmimizde gördüğünüz zenci kabilesi de, Afrikada yetişen, büyük boynuzlu öküzlere taparlar.

Bu öküzler onlar için mukaddestir. Bütün sene beslenirler ve senenin muayyen bir gününde, resimde gördüğünüz gibi süslenirler, boyanırlar, ve halk davul çalarak rakseder ve bu öküzlere tapar.

Ortadaki resimde, bu öküzlerden birinin resmini görüyorsunuz. Yanındaki zenci ile mukayese ederseniz, büyüklüğü hakkında bir fikir edinmiş olursunuz.

Fakat nasıl oluyor da öküzün boynuzu bukadar büyüyor. Gördüğümüz öküzler arasında hiç bu kadar büyük boynuzluya şüphesiz hiç tesadüf etmedik. Kabilenin tapacağı öküzün boynuzunun diğer adi öküzlerden uzun olması şarttır. Hatta vahşi kabileler arasında çıkan en kanlı muharebeler ekseriya bu yüzden vuku bulur.

Çok uzun boynuzlu bir öküze malik bir kabile bu öküzü behemehal ele geçirmek istiyen diğer bir kabilenin hücumuna maruz kalır. Amerikalı seyyahın anlattığına göre resmini gördüğünüz bu öküzü bu kabile uzun bir mücadele neticesi daha yeni ele geçirmiş. Bu uğurda 157 kişinin kanı dökülmüş. Bu öküzün boynuzlarının bu kadar uzun olması senelerin mahsulü imiş. Uzun boynuzlu öküzleri türete türete nihayet son nesil de bu boynuzları elde etmişler. Vahşiler herhalde zannettiğimiz kadar budala değil!

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul komutanlığı birlikleri için 1500 kilo Ayva reçeli 6/11/936 cuma günü saat 15 de açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 600 lira olup ilk teminatı 45 liradır. Evsafı ve şartnamesi hergün komisyonda görülebilir. İsteklilerin vakti muayyeninde ilk teminat makbuzlarile birlikte satınalma komisyonuna gelmeleri. (2377)

★

İstanbul komutanlığı birlikleri ihtiyacı için 2000 kilo şehriye ile 4000 kilo kesme makarna 6/11/936 cuma günü saat 15,30 ad açık eksiltme ile alınacaktır. Beher kilosunun fiatı yirmişer kuruştur. Şehriye ve makarnanın ilk teminatı «90» liradır. Evsaf ve şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. İsteklilerin vakti muayyeninde teminat makbuzlarile birlikte komisyonumuza gelmeleri. (2378)

★

Komutanlık makam otomobili için miktarı ihale neticesinde tekarrür edecek bedeli üzerinden hesap, edilmek üzere 510 liralık benzin 6/11/936 cuma günü saat 16,15 de açık eksiltme ile alınacaktır. İlk teminatı 38 lira 32 kuruştur. Evsaf ve şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin vakti muayyeninde ilk teminat makbuzlarile birlikte komisyonumuza gelmeleri (2397)

★

İstanbul komutanlığı birlikleri senelik ihtiyacı olan 17000 kilo kuru soğan ihalesi 5/11/936 perşembe günü saat 16,15 de açık eksiltme ile yapılacaktır. Muhammen tutarı 850 liradır. Şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 43 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplarile beraber belli gün ve saatte Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (2336

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — 19600 Kilo lahna 19600 ispanak ve 19200 pırasa tüm birliklerinin üç aylık ihtiyacı için alınacaktır. Bunların tahmin bedeli ceman 2645 lira 40 kuruştur.

2 — Şartname her gün komisyonda görülebilir.

3 — Eksiltme 2/11/936 pazartesi günü saat 15 de Selimiye askerî satınalma komisyonunca yapılacaktır.

4 — Münakasa açık eksiltme suretiyle olacaktır.

5 — Sebzelerin muvakkat teminatı 198 lira 41 kuruştur.

6 — Teminatlar vaktinden evvel yatırılmış olmalıdır. Bu işe gireceklerin resmî vesaik ibraz etmeleri meşruttur. Aksi takdirde iştirak edemezler. (2182)

★

1 — Evvelce kapalı zarf usulile münakasası yapılan 19000 kilo sade yağının fiyatı uygun görülmediğinden 11/11/936 çarşamba günü saat 15 de açık eksiltme suretile münakasası Selimiyede Askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Sade yağının muhammen bedeli 18262 lira 80 kuruştur. Teminatı muvakkatesi 1369 lira 71 kuruştur.

3 — Teminatlar vaktinden evvel komisyona yatırılmış ve şartnamenin 4 maddesinde yazılı vesikaları taliplerin beraberinde getirmeleri şarttır.

4 — Şartname her gün komisyonda görülebilir. (2525)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli «15000» lira olan «10000» metre işbaşılık kirpas kumaş, 5/ikinci teşrin/936 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 14 de kapalı zarf usulile alınacaktır.

Muvakkat teminatı «1125» lira olup şartnamesi komisyondan her gün parasız verilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte kapalı teklif mektuplarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar Kasımpaşada bulunan komisyon başkanlığına vermeleri. (2331)

İstanbul Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

Yulaf ve Arpa ihtiyacı 308 tondur. Bunlardan hangisi daha ucuz ise o alınacaktır. Münakasası 2/11/936 pazartesi günü saat 16 da Çatalcada Tüm satınalma komisyonunda kapalı zarf usuliyle yapılacaktır. Şartnamesi parasız olarak hergün görülebilir. Gerek arpanın ve gerekse yulafın teminatı muvakkatesi 1155 liradır. Muhammen bedeli 15400 liradır. İsteklilerin teklif mektuplarını ilk teminat makbuzlarile birlikte belli olan münakasa saatinden lâakal bir saat evvel komisyona vermeleri. (400) (2248)

★

450000 kilo ekmeklik un kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 67500 liradır. Eksiltme 6/İkinci teşrin/936 saat 11 de Erzincanda Tümen Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminat mikdarı 4625 liradır. İstekliler ihale günü tecim ve endüstri odasında kayıtlı olduklarına dair vesika ibraz edeceklerdir. Kanunun 32, 33, 34 maddelerindeki esasata uygun olarak isteklilerin verecekleri teklif mektupları 6/İkinci teşrin/936 saat 10 na kadar komisyona vermiş bulunacaklardır. Bu unun ihalesinde tekarrür ve teminat mukabilinde müteahhide avans verilmesi şart konmuştur. Şartnameyi okumak isteyenler bir adedini 338 kuruş mukabilinde komisyonumuzdan alabilirler. (413) (2391)

★

Müstahkem mevkiin göstereceği yerlerde yaptırılacak 38939 lira 4 kuruş bedeli keşifli telefon hatları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 11/11/936 çarşamba günü saat 16 da İzmir kışlasında Müstahkem mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminat akçesi 2920 lira 46 kuruştur. Keşif şartnamesi ve plânları ancak komisyonda hergün görülebilir. Eksiltmeye iştirak edeceklerin Ticaret odasında mukayyet oldukları şart olduğu gibi lâakal bir hafta evvel bu işin ehli olduklarına dair Nafıa fen heyetinden vesika almaları ve bu vesikaları komisyona ibraz etmeleri lâzımdır. Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerile şartnamesinde yazılı vesikaları ilk teminat makbuz veya mektupları ile teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermiş bulunmaları. (428) (2540)

★

Keşif bedeli 7483 lira 46 kuruşa çıkarılan Tümenin Gebze garnizonunda inşa edilecek bir kamyon hangarının kapalı zarfla eksiltmesi 13/İkinciteşrin/936 cuma günü saat 16 da İzmitte Tümen karargâhı binasında yapılacaktır. Fennî şartnamesi ve plânları hergün Tümen satınalma komisyonunda görülebilir. İsteklilerin belli vakitten bir saat evvel kanunun istediği belgelerle birlikte 562 liralık teminatlarını da ihtiva eden teklif mektuplarını komisyona vermeleri. (426) (2539)

★

Aşağıda yazılı erzakların kapalı zarfla eksiltmeleri İzmitte Tümen Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Her Garnizonun ihtiyacı ayrı ayrı müteahhitlerede ihale edilebilecektir. Şartnameleri İzmit, İst. ve Ankara levazım âmirlikleri satınalma komisyonunda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatten bir saat evvel ilk teminat ve kanunun istediği belgelerle birlikte komisyona gelmeleri. (399» 2249)

Cinsi	Miktarı Kilo	M. Bedeli Lira	İlk teminatı lira	İhale şekli	İhale tarihi saati
Ekmeklik un	536000	64368	4828	Kapalı zarf	3/İkinci teşrin/36 salı saat 15 de
Yulaf	629000	25160	1887	»	3/İkinci teşrin/36 salı saat 16 da
Pirinç	35200	7392	555	»	6/İkinci teşrin/36 cuma saat 15 de
Bulgur	105000	13650	1024	»	5/İkinci teşrin/36 perşembe saat 15
K. Fasulye	63000	8505	638	»	5/İkinci teşrin/36 perşembe saat 16

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Her bir çiftine biçilen ederi 915 kuruş olan 4500 çift çizme kapalı zarfla alınacaktır. Şartnamesini 206 kuruşa almak ve örneklerini görmek isteyenlerin her gün öğleden sonra komisyona gelmeleri. İlk teminatı 3088 lira 13 kuruştur. İhalesi 10/İkinci teşrin/936 salı günü saat 15 dedir. Ekslitmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikalarla ilk teminatlarını teklif mektuplarile birlikte ihale saatinden en az bir saat evvel Ankarada M. M. Vekâleti satınalma komisyonuna vermeleri. (414) (2392)

★

221000 kilo ekmeklik un kapalı eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedeli 30940 liradır. Şartnamesi Alay satınalma komisyonundadır. Eksiltme 10/11/936 salı günü saat 15 de Amasyada Alay İdman yurdunda yapılacaktır. İlk teminatı 2320 lira 50 kuruştur. İsteklilerin Maliye vezne makbuzu veya banka mektubu ile komisyona müracaatları. (422) (2500)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

İdareye bir mikdar daha eksper ve harmancı namzedi alınacağından aşağıdaki şartları haiz olanların bir dilekçeye elindeki vesaikin birer musaddak suretini ve 6X9 eb'adında üç kıt'a fotoğrafını raptederek ikinci teşrin on beşinci günü akşamına kadar İnhisarlar Umum Müdürlüğü Yaprak tütün mübayaat şubesine vermeleri veyahut posta ile göndermeleri lâzımdır.

1 — Türk olmak
2 — Yaşı otuzdan yukarı olmamak
3 — Asgarî lise derecesinde tahsil görmüş bulunmak.
4 — Askerliğini yapmış olmak
5 — Sıhhati tam olmak
6 — Medeni haklarına sahip ve iyi ahlâki olduğunu ve mahkûmiyeti bulunmadığını tasdik etmek.

Namzetler müsabaka imtihanı yapılarak seçilecektir. (2431)

Maliye Vekâletinden:

150X80 Portatif Yazıhane Adet	140X70 Yazıhane Adet	120X65 Yazı Masası Adet	175/100/45 Kütüphane Adet	Yekûn
14	94	496	102	706

1 — Yukarıda miktarları yazılı 706 parça Yazıhane ve saire pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Tahmin bedeli on altı bin dört yüz otuz beş lira yirmi kuruş ve 2490 numaralı kanunun yirminci maddesine göre pazarlığa iştirak edebilmek için verilecek katî teminatı iki bin dört yüz altmış beş lira yirmi sekiz kuruştur.

3 — Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde ve İstanbul Dolmabahçe Maliye Vekâleti evrakı matbua anbarında görülebilir.

4 — Pazarlığı 10/11/1936 Salı günü saat on beşte Levazım Müdürlüğünde toplanan Eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

5 — İstekliler teminat makbuz veya banka kefalet mektubile birlikte o gün ve saatte Levazım Müdü lüğündeki Komisyona gelmeleri. (1527) (2516)

Şirketi Hayriyeden:
Oturdukları karyelerin mekteblerine giden talebeye yalnız yaz tatili müddetince hükmü muteber olmak üzere verilmiş olan pasoların müddeti bu ayın sonunda bitecek ise de bu kısım talebenin de mekteblerin hafta tatillerinde (Cumartesi öğleden sonra dahil) ve bayram günlerinde Köprü ve Boğazın her iskelesi arasında paso biletile seyahat edebilmelerini teminen yeniden paso verileceğinden alâkadarların fotoğraflı mektep ilmühaberile Şirketi Hayriye idaresine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Galatasaray Lisesi Satınalma Komisyonundan :

Erzakın cinsi	Kilo	Tahmin bedeli Kuruş	Teminatı Lira K.	Eksiltme gün ve saati
İspanak	10000	7		
Prasa	12000	5		
Lâhana	9000	6		
Taze soğan	5000 Demet	2		2/11/936 Pa-
Yeşil salata	19000 Adet	1		zartesi gün sa-
Kırmızı turp	35000 Demet	3	246 38	at 15 te
Limon	35000 Adet	3		
Kuru soğan	12000	4		
Patates	18000	7	130 50	2/11/936 saat 15 de
Hindi	5000	42	157 50	» » 15,30

Galatasaray Lisesinin Mayıs 937 gayesine kadar ihtiyacı olan ve yanlarında tahmin bedeli, eksiltme gün ve saatleriyle ilk teminatları yazılı yiyecekler İstanbul Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltmeleri yapılacaktır. Bu işe girecekler Ticaret odasının yeni sene vesikaları ve teminat makbuzlariyle belli saatte komisyona gelmeleri.

Şartname mektepte görülüp öğrenilir. (2210)

Galatasaray Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Galatasaray lisesinin Mayıs 937 sonuna kadar ihtiyacı olan «4740» lira tahmin edilen «24000» kilo üç cins elmanın 11/11/936 çarşamba günü saat 14,30 da İstanbul Liseler muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunca açık eksiltmesi yapılacaktır.

İlk teminat 355 lira 50 kuruştur. Bu işe istekli olanlar Ticaret odası vesika ve teminat makbuzlarile eksiltmeye gelmeleri.

Şartname mektepten görülüp öğrenilir. (2532)

Bayındırlık Fen Okulu Satınalm Komisyonundan:

CiNSi	Miktarı ADET	Tahmin bedeli Kuruş.	Tutarı L. K.
Gömlek	222	175	388,50
Fanile	222	70	155,40
Don	222	60	133,20
Çorap	666 çift	35	233,10
Mendil	666	18,75	124,87
Havlu	80	45	36
			1071,07

Okulumuz talebesi için satın alınacak yukarda cins, miktar, tahmin bedellerile tutarları yazılı çamaşırlar 4/11/936 tarihinde çarşamba günü saat 15 de ihalesi yapılmak üzere açık eksiltmeye konmuştur. İlk teminat 8033 kuruştur. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere Arnavutköyünde Sarraf burnundaki okula gelmeleri ve teminatlarını yine mektepten alacakları irsaliyelerle İstanbul Erkek lisesi binası yanındaki binada Yüksek mektepler muhasebeciliğine yatırmaları ve yüksek mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan (gerek ekslitmeye iştirak için ve gerekse teminatlarını yatırmak üzere) komisyonumuza baş vurmaları. (2204)

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası